

EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2012 03 12
COM(2012) 93 final

2012/0042 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS

dėl naudojant žemę, keičiant žemės naudojimo paskirtį ir vykdant miškininkystės veiklą išmetamo ir pašalinamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio apskaitos taisyklių ir veiksmų planų

{SWD(2012) 40 final}

{SWD(2012) 41 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

Veiksmai dėl klimato kaitos nedelstini

2010 m. pabaigoje vykusioje Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos (JTBKKK) Šalių konferencijoje pripažinta, kad visuotinis atšilimas neturi viršyti iki pramoninės revoliucijos vyravusių temperatūrų daugiau kaip 2° C¹. Tai būtina norint apriboti neigiamus žmogaus veiklos padarinius klimato sistemai. Todėl reikia pradėti mažinti pasaulyje išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekį. Siekiant šio ilgalaikio tikslo, pasaulyje išmetamą ŠESD kiekį iki 2050 m. reikėtų sumažinti bent iki lygio, kuris būtų 50 % žemesnis už 1990 m. lygį².

Išsivysčiusios šalys kaip grupė iki 2050 m. išmetamą ŠESD kiekį turėtų sumažinti 80–95 %, palyginti su 1990 m. lygiu. Vidutinės trukmės laikotarpiu Sąjunga įsipareigojo iki 2020 m. išmetamą ŠESD kiekį sumažinti 20 %, o susiklosčius tinkamoms sąlygoms – 30 %, palyginti su 1990 m. lygiu³. Įgyvendinant šį įsipareigojimą į žemės naudojimo, žemės naudojimo paskirties keitimo ir miškininkystės (toliau vartojama angliška santrumpa LULUCF) sektoriaus rodiklius neatsižvelgiama.

Tačiau 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/29/EB, iš dalies keičiančioje Direktyvą 2003/87/EB, siekiant patobulinti ir išplėsti Bendrijos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą⁴ (ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema, ES ATLPS) ir 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendime Nr. 406/2009/EB dėl valstybių narių pastangų mažinti jų šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, Bendrijai siekiant įvykdyti įsipareigojimus iki 2020 m. sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas⁵ (Sprendimas dėl pastangų pasidalijimo) pažymima, kad visi ekonomikos sektoriai turėtų prisidėti prie Sąjungos 2020 m. išmetamo ŠESD kiekio mažinimo tikslo. Be to, Sprendimo Nr. 406/2009/EB 9 straipsnyje Komisijos prašoma įvertinti vykdant LULUCF veiklą išmetamo arba pašalinamo ŠESD kiekio įtraukimo į Sąjungos išmetamo ŠESD kiekio mažinimo įsipareigojimą sąlygas ir atitinkamai parengti teisės akto pasiūlymą, kartu užtikrinant šio sektoriaus poveikio ilgalaikiškumą, aplinkosauginį naudingumą, kruopščią stebėseną ir tikslią apskaitą.

Po plačių konsultacijų su valstybėmis narėmis ir suinteresuotomis šalimis ir atlikusi poveikio vertinimą Komisija siūlo sprendimą, kuriuo pirmiausia siekia sukurti teisinę patikimų, suderintų, visaapimančių ir konkrečiai LULUCF pritaikytų apskaitos taisyklių sistemą. Pasiūlyme nustatoma LULUCF sektoriui skirta teisinė sistema yra atsieta nuo priimtiems įsipareigojimams reglamentuoti skirtų sistemų (ES ATLPS ir Sprendime dėl pastangų pasidalijimo nustatytos sistemos), o tai reiškia, kad sektoriuje išmetamas ŠESD kiekis šiame etape nebūtų oficialiai įtrauktas į tikslą mažinti išmetamą ŠESD kiekį 20 %. Tik tuomet, kai bus parengtos patikimos apskaitos taisyklės, užtikrinta stebėseną ir ataskaitų teikimas, LULUCF sektoriuje išmetamas ŠESD kiekis galėtų būti oficialiai įtrauktas į Sąjungos

¹ JTBKKK Šalių konferencijos sprendimas 1/CP.16 („Kankūno susitarimai“).

² Remiantis Tarpvyriausybines klimato kaitos komisijos Ketvirtąją vertinimo ataskaita.

³ 2007 m. kovo 8–9 d. Europos Vadovų Tarybos išvados.

⁴ OL L 140, 2009 6 5, p. 63.

⁵ OL L 140, 2009 6 5, p. 136.

išmetamo ŠESD kiekio mažinimo tikslus. Todėl Komisija taip pat pateikė pasiūlymą panaikinti 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 280/2004/EB dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos Bendrijoje monitoringo mechanizmo ir Kioto protokolo įgyvendinimo⁶ ir jį pakeisti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo stebėsenos bei ataskaitų ir kitos su klimato kaita susijusios nacionalinio bei Sąjungos lygmens informacijos teikimo mechanizmo⁷.

Su žemės naudojimu ir miškininkyste susijęs poveikis klimato kaitai

Didžioji dalis ŠESD Sąjungoje išmetama gaminant energiją ir iš kitų su žmogaus veikla susijusių šaltinių. Tačiau tuo pat metu, vykstant fotosintezei, anglies dioksidas sugeriamas (pašalinamas) iš atmosferos, kaupiasi medžiuose ir su jais susijusiuose medžio produktuose, taip pat kituose augaluose ir dirvožemiuose. Todėl tinkamai naudojant žemę, tvarkant miškus ir vykdant žemės ūkio veiklą galima apriboti anglies dioksido išmetimą ir didinti jo pašalinimą iš atmosferos. Tokia veikla susijusi su LULUCF sektoriumi, kuriame priskiriama daugiausia žemės ekosistemose vykstančių anglies dioksido (CO₂) išmetimo ir jų pašalinimo procesų, paprastai vertinamų kaip anglies sancaupų pokyčiai⁸. 2009 m. LULUCF sektoriuje iš atmosferos pašalintas anglies dioksido kiekis buvo lygus beveik 9 % viso kituose Sąjungos sektoriuose išmesto ŠESD kiekio.

Žemės ūkis, miškininkystė, su jais susijusios pramonės šakos ir energetika – patys svarbiausi su LULUCF susiję ekonomikos sektoriai, kurie gali įvairiais būdais prisidėti prie išmetamo ŠESD kiekio mažinimo ir absorbentų veikimo stiprinimo. Prie **žemės ūkio** priemonių, kuriomis siekiama mažinti pievų paskirties keitimą ir dirbant organinius dirvožemius prarandamos anglies kiekį, galėtų būti priskiriami tokie ūkininkavimo metodai kaip skirtingų rūšių augalų naudojimas (pvz., galėtų būti naudojama daugiau ankštinių augalų) ir platesnis sėjomainos taikymas. Minėtų tikslų, be kita ko, galėtų būti siekiama vykdant žemės ūkio ir miškininkystės veiklą, dėl kurios dirvožemyje kaupiasi didesnės anglies sancaupos: gyvuliai galėtų būtų laikomi ar maistinės kultūros auginamos žemėje, kurioje auga medienai, energijai ar kitiems medžio produktams gaminti skirti medžiai. Be to, norint pagerinti pasėlių ir pievų našumą, į žemę turėtų būti sugrąžintos arba joje paliktos organinės medžiagos, o tokios priemonės kaip drėgnumo atkūrimas, organinių dirvožemių, įskaitant durpynus, atidėjimas arba nedrenavimas ir nualintų dirvožemių atkūrimas gali būti labai naudingos biologinei įvairovei ir švelninant klimato kaitą. Siekiant, kad pasėlių ir ganyklų tvarkymo poveikis vykdant su klimatu susijusius įsipareigojimus būtų visapusiškai įvertintas, tas veiklas būtina įtraukti į apskaitą.

Miškininkystė taip pat gali svariai prisidėti prie klimato kaitos švelninimo. Jai priskiriama tokia veikla kaip ne miško žemės paskirties pakeitimas į miško paskirties (t. y. miško įveisimas)⁹, vengimas mišką paversti kitų tipų žeme (t. y. miškų naikinimo vengimas), anglies kaupimas esamuose miškuose pratęsiant medžių rotacijos laiką, vengiant plynojo kirtimo (pvz., tvarkant miškus – juos retinant ar atliekant atrankinį retinimą) ir žemės paskirtį

⁶ OL L 49, 2004 2 19, p. 1.

⁷ COM(2011) 789 galutinis – 2011/0372 (COD).

⁸ Kitos vykdant žemės ūkio veiklą išmetamos ŠESD, pvz., atrajotojų ir naudojant trąšas išmetami metanas ir azoto suboksidas, nepriskiriami LULUCF sektoriuje išmetamoms ŠESD, nes šis sektorius pirmiausia susijęs su išmetamu ir augalų bei dirvožemių pašalinamu anglies dioksidu. Kitos nei CO₂ žemės ūkyje išmetamos ŠESD įtraukiamos į atskirą žemės ūkio inventorių.

⁹ Tačiau šiuo atveju yra siekiama kompromiso, t. y. keičiant žemės naudojimo paskirtį neturėtų būti skatinamas anglies dioksido nutekėjimas (pvz., vietoje gaminamą maistą pakeitus importuojamu maistu būtų išmetama daugiau anglies dioksido).

pakeičiant į neliečiamo miško paskirties, ir platesnis prevencinių priemonių, skirtų tokių trikdžių kaip gaisrai, kenkėjai ir audros poveikiui riboti, naudojimas. Ne mažiau svarbu didinti esamų miškų našumą, nustatant tokiam našumui užtikrinti palankiausią rotacijos laiką, gamybai daugiau naudojant žaliavas iš mažo našumo miškų ir surenkant daugiau medienos likučių ir šakų, o kartu užtikrinant, kad būtų išsaugota biologinė įvairovė, dirvožemio derlingumas ir organinė medžiaga. Gerų rezultatų būtų galima pasiekti pakeitus medžių rūšinę sudėtį ir auginimo tempą.

Be tiesiogiai su miškininkyste ir žemės ūkiu susijusių galimybių prie klimato kaitos švelninimo galėtų prisidėti ir su jais susijusios **pramonės šakos** (pvz., plaušienos ir popieriaus, medžio apdirbimo) ir **atsinaujinančiosios energijos sektoriai**, jei žemės ūkio paskirties žemė ir miškai yra tvarkomi medienos ir energijos gamybos tikslais. Anglis gali būti kaupiama ne tik medžiuose, kituose augaluose ir dirvožemiuose; ji gali keletą dešimtmečių išlikti susikaupusi produktuose (pvz., statybinėje medienoje). Pramonės ir į vartotoją orientuotos politikos įnašas į tai, kad mediena būtų naudojama kuo ilgiau ir perdirbama kuo daugiau ir (arba) kad būtų plečiama plaušienos, popieriaus ir medžio produktų gamyba, gali būti labai didelis, nes taip būtų pakeisti didesnį ŠESD kiekį išmetantys lygiaverčiai produktai (pvz., betonas, plienas, iš iškastinio kuro pagamintas plastikas). Iš tiesų, biotechnologinių produktų sektoriuje gali būti naudojami augalai, kurie auginami medžiagoms pakeisti (pvz., kanapės ir žolė kaip izoliacinės medžiagos gali pakeisti stiklo pluoštą, šiaudai gali būti naudojami baldų gamyboje, automobilių durų paneliai gali būti gaminami iš biologinio plastiko – linų ar sizalinės agavos) arba energijos gamybai (pvz., biomasė gali būti naudojama vietoj iškastinio kuro). Tyrimai rodo, kad kiekvieną kartą, kai ne medienos gaminiai keičiami medienos gaminiiais, galima tikėtis, kad dėl kiekvienos pastarųjų tonos į atmosferą išmetama maždaug dviem tonomis mažiaus anglies dioksido¹⁰.

Nustačius reikalavimą privalomai vesti miškų, pasėlių ir ganyklų tvarkymo apskaitą, būtų ryškiau matoma ūkininkų, miškininkų ir miško pramonės sektorių veikla ir remiantis šia apskaita būtų galima kurti politikos paskatas, kuriomis būtų didinama klimato kaitos švelninimo veikla. Tokias pastangas įtraukus į apskaitą, būtų teisingiau įvertintas jų bendras su ŠESD susijęs poveikis ir ekonomiškai veiksmingiau siekiama išmetamo ŠESD kiekio mažinimo tikslų.

Atsižvelgiant į tai, kad skirtingose Sąjungos valstybėse narėse dirbant žemės ūkio paskirties žemę ir vykdant veiklą miškininkystės sektoriuje ir susijusiose pramonės šakose išmetamas skirtingas ŠESD kiekis, vienoda politika joms visoms netiks. Norint spręsti su skirtingais žemės naudojimo ir miškininkystės veiklos metodais susijusius klausimus, reikia atsižvelgti į konkrečias šalių aplinkybes. Kad anglies sankaupos būtų saugomos ir jų daugėtų ir kad būtų pašalinama tiek pat arba daugiau ŠESD, būtina įvykdyti išankstinę sąlygą – skirtinguose valstybių narių sektoriuose (pvz., ganyklų tvarkymo ar bioenergijos gamybos) suvienodinti įvairių priemonių taikymo sąlygas, o tai galima pasiekti vedant tikslią ir suderintą LULUCF sektoriuje išmetamo ir pašalinamo ŠESD kiekio apskaitą.

Esamos politikos neužtenka

Nors vertinant pastangas siekti 2020 m. Sąjungoje išmetamo ŠESD kiekio mažinimo tikslo LULUCF sektoriuje išmetamas ŠESD kiekis dar neįskaičiuojamas, jis iš dalies

¹⁰ Žr., pvz., Sathre R. and O'Connor J. (2010), *A synthesis of research on wood products and greenhouse gas impacts*, 2nd edition, Vancouver, B. C. FP Innovations, p 117.

įskaičiuojamas, kai vertinamas Tarybos sprendimu 2002/358/EB¹¹ 2008–2012 m. laikotarpiui patvirtintas Sąjungos įsipareigojimo pagal JTBKKK Kioto protokolą vykdymas. Tačiau galiojančios tarptautinės apskaitos taisyklės – vienos savanoriškos, kitos privalomos – turi reikšmingų spragų. Svarbiausia jų ta, kad daugelio LULUCF veiklos sričių apskaita neprivaloma, pirmiausia miškų tvarkymo, kuris sudaro apie 70 % sektoriaus, ir pasėlių bei ganyklų tvarkymo, kuris sudaro apie 17 % sektoriaus. Todėl skirtingose valstybėse narėse per šį pirmąjį Kioto protokolo įsipareigojimų laikotarpį vedama apskaita labai skiriasi. Kita spraga yra paskatų švelninti klimato kaitą miškininkystės sektoriuje stygius. Norint, kad valstybių narių žemės ūkio, miškininkystės, su jais susijusiose pramonės šakose ir energetikos sektoriuose būtų sudarytos vienodos sąlygos ir taip būtų užtikrintas nuoseklus požiūris į šiuos sektorius Sąjungos vidaus rinkoje, **būtina gerinti apskaitą.**

Kad žemės ūkyje ir miškininkystėje išmetamo ir iš atmosferos pašalinamo ŠESD kiekio apskaita būtų patikima ir suderinta, reikia investicijų į stebėjimo ir ataskaitų teikimo pajėgumus. Mat yra išlikę reikšmingų spragų, ir reikia siekti, kad teikiami duomenys, visų pirma apie žemės ūkio paskirties dirvožemius, būtų tikslesni ir išsamesni. Todėl **patobulinus stebėseną ir ataskaitų teikimą** ne tik pagerėtų apskaita, bet ir atsirastų patikimas, aiškus ir konkretus žemės ūkio ir miškininkystės pažangos rodiklis.

Be to, svarbi **sinergija su platesnio pobūdžio politikos tikslais**. Priemonių bioenergijos naudojimui skatinti esama¹², tačiau trūksta nuoseklaus požiūrio į tai, kaip žemės ūkio, miškininkystės ir jais susijusių pramonės šakų priemonėmis LULUCF sektorius galėtų padėti švelninti klimato kaitą.

Iš tiesų, bendroje žemės ūkio politikoje (BŽŪP) klimato kaitos švelninimui galėtų būti skiriamas vis didesnis dėmesys. Sąjungos kaimo plėtros politikoje po 2013 m. klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos klausimai galėtų būti sprendžiami siūlant geresnes anglies sekvestracijos žemės ūkyje ir miškininkystėje paskatas. Kelios tų paskatų, kuriomis būtų didinami vandens sulaikymo pajėgumai ir mažinama erozija, atneštų ir papildomos naudos, nes padėtų didinti ir saugoti anglies sancaupas, būtų naudingos biologinei įvairovei ir padėtų taikytis prie klimato kaitos. Įpareigojus įtraukti į apskaitą su ta veikla susijusius anglies srautus, išryškėtų teigiamas priemonių poveikis ir sprendžiant klimato kaitos uždavinį jos būtų panaudotos visapusiškai. LULUCF apskaita taip pat padėtų geriau suprasti tvarios bioenergetikos naudą, nes būtų tiksliau vertinamas su bioenergetika susijęs (ypač deginant biomasę) išmetamas ŠESD kiekis, kuris šiuo metu į apskaitą neįtraukiamas. Tada paskatos, teikiamos atsižvelgiant į siekiant atsinaujinančiosios energijos tikslų nustatytus tvarumo kriterijus, taptų patrauklesnės.

Kita vertus, LULUCF nepanašus į kitus sektorius. Šiame sektoriuje ŠESD išmetimą ir pašalinimą iš atmosferos lemia palyginti lėti gamtos procesai. Gali praėti dešimtmečiai, kol tokių priemonių kaip miško įveisimas poveikis taps svariu. Todėl pastangos didinti pašalinamą ir mažinti išmetamą ŠESD kiekį turėtų būti vertinamos pagal ilgalaikę perspektyvą. Be to, ŠESD išmetimas ir pašalinimas yra grįžtami procesai: juos gali lemti ekstremalūs reiškiniai, pavyzdžiui, miškus ir žemės dangą paveikiantys gaisrai, audros, sausras ar kenkėjai arba tvarkymo sprendimai, pavyzdžiui, kirsti arba sodinti medžius. Be to, **metiniai** išmetamo ir pašalinamo ŠESD kiekio **svyravimai** miškuose yra dideli ir dėl

¹¹ OL L 130, 2002 5 15, p. 1.

¹² Direktyva 2009/28/EB.

natūralių trikdžių ir kirtimo kai kuriose valstybėse narėse gali lemti net 35 % viso per metus išmetamo ŠESD kiekio. Dėl to valstybėms narėms galėtų būti sunku įvykdyti metinius tikslus.

Nors apie LULUCF sektoriuje išmetamą ir pašalinamą ŠESD kiekį pranešama pagal JTBKKK ir jis iš dalies įtraukiamas į apskaitą pagal Kioto protokolą, į sektorių nebuvo atsižvelgiama nustatant klimato kaitos ir energetikos dokumentų rinkinio Sąjungos įsipareigojimus dėl klimato kaitos, nes pripažinta, kad tarptautinėse tame sektoriuje išmetamo ir pašalinamo ŠESD kiekio apskaitos taisyklėse esama rimtų spragų. Be to, nustatant Sąjungos išmetamo ŠESD kiekio mažinimo tikslą tikėtasi, kad 2009 m. Kopenhagos viršūnių susitikime dėl klimato kaitos bus pasiektas tarptautinis susitarimas ir persvarstytos LULUCF apskaitos taisyklės, kurias po to būtų galėjusi priimti Sąjunga. Tuo metu to neįvyko.

Tačiau 2011 m. gruodžio mėn. Durbane vykstant 17-ajai JTBKKK Šalių konferencijai, kuri laikoma Kioto protokolo Šalių susitikimu, buvo padaryta pažanga. Tuo metu priimtame Sprendime -/CMP.7 nustatytos nuo antrojo Kioto protokolo įsipareigojimų laikotarpio pradžios taikytinos LULUCF sektoriaus apskaitos taisyklės, sąvokų apibrėžtys ir sąlygos. Visų pirma, nustatyta privaloma miškų tvarkymo veiklos, įskaitant nukirsto medžio produktų, apskaita ir patvirtintos „natūralių trikdžių“ ir „šlapynių drenažo ir drėgnumo atkūrimo“ apibrėžtys. Todėl svarbu, kad Sąjungos masto veiksmai būtų vykdomi lygiagrečiai su tarptautiniais procesais. Siekiant užtikrinti reikiamą nuoseklumą, Sąjungoje vykdant su LULUCF susijusią veiklą išmetamo ir pašalinamo ŠESD kiekio apskaitos teisinis pasiūlymas turi derėti su tarptautiniu lygmeniu priimamais sprendimais, tačiau jis kartu turėtų būti proga Sąjungai rodyti pavyzdį, kol bus pasiektas tarptautinis susitarimas, taikytinas nuo Kioto protokolo antrojo įsipareigojimų laikotarpio.

Todėl šio pasiūlymo tikslas – LULUCF sektorių palaipsniui integruoti į Sąjungos klimato politiką ir to siekti nustatant atskirą, atsižvelgiant į sektoriaus ypatumus sukurtą teisinę sistemą ir užtikrinant patikimą ir suderintą apskaitos sistemą. Ypač svarbu tai, kad tuomet būtų baigta kurti visoje Sąjungoje vykdant ekonominę veiklą išmetamo antropogeninės kilmės ŠESD kiekio apskaita. Taip žemės ūkyje, miškininkystėje ir susijusiose pramonės šakose šiuo metu ir ateityje dedamos klimato kaitos švelninimo pastangos taptų ryškesnės ir remiantis šia apskaita būtų galima rengti tinkamas politines paskatas (pvz., BŽŪP ir įgyvendinant „Efektyvaus išteklių naudojimo Europos planą“¹³). Nustačius bendras Sąjungos apskaitos taisykles suvienodėtų valstybėms narėms taikomos sąlygos. Būtų fiksuojami anglies sancaupų pokyčiai, vykstantys dėl valstybėse narėse pagamintos biomasės naudojimo, taigi būtų galutinai sukurta ekonomikoje gaminamos bioenergijos apskaita. Tai sustiprintų Sąjungos klimato politikos aplinkosauginį naudingumą. Be to, toks veiksmas svarbus ir būtinas dėl to, kad jį atlikus platesnio užmojo klimato srities tikslų siekimas labiau atitiks ekonominę logiką. Todėl būtina nustatyti patikimas ir suderintas sektoriaus apskaitos taisykles ir užtikrinti jų naudą sprendžiant klimato kaitos uždavinius.

2. KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS REZULTATAI IR POVEIKIO VERTINIMAI

Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis

2010 m. pradžioje pagal Europos klimato kaitos programą įsteigta LULUCF skirta klimato politikos ekspertų grupė. Grupę sudarė platus suinteresuotųjų šalių ratas: aplinkos

¹³ COM(2011) 571 galutinis.

nevyriausybines organizacijos, prekybos asociacijos, viešojo administravimo institucijų ekspertai ir mokslininkai. Grupės tikslas buvo nustatyti *svarbiausius klausimus, susijusius su LULUCF sektoriaus įtraukimu į Sąjungos klimato kaitos švelninimo veiksmus*, ir pateikti apie tai nuomonę. Tai padėjo nustatyti Komisijos veikslių mastą ir suteikti jos darbui kryptį. Ataskaitos santrauka ir pagrindiniai duomenys pateikiami atitinkamose Komisijos svetainėse¹⁴.

2010 m. vyko viešos konsultacijos internetu, per kurias siekta surinkti nuomones apie galimybes ir uždavinius, susijusius su LULUCF sektoriaus įtraukimu į Sąjungoje išmetamo ŠESD kiekio mažinimo įsipareigojimus¹⁵. Iš viso gauti 153 atsakymai, kuriuose nuomonę pateikė privačios bendrovės, verslo ir pramonės organizacijos, pavieniai asmenys ir privačių žemių savininkai, nevyriausybines organizacijos, mokslo bendruomenė, tyrimų centrai ir valdžios institucijos. Tie patys klausimai vėliau pateikti atskiroje konsultacijoje su valstybėmis narėmis ir gauta 14 atsakymų. Per viešas konsultacijas internetu surinktus duomenis galima apibendrinti taip:

- daugelis apklausos dalyvių mano, kad vykdant su žemės naudojimu susijusią veiklą prie klimato kaitos švelninimo galima prisidėti ne tik ilguoju 2020–2050 m. laikotarpiu, bet net ir trumpuoju laikotarpiu iki 2020 m.;
- daugelis atsakė, kad LULUCF sektorius turėtų būti įtrauktas į Sąjungos 2020 m. išmetamo ŠESD kiekio mažinimo tikslus, tačiau dalyviai buvo linkę manyti, kad į šį sektorių turėtų būti atsižvelgta tik jei Sąjunga prisiimtų platesnio užmojo įsipareigojimą;
- apklausos dalyviai labiau pritarė minčiai, kad LULUCF sektoriui būtų taikoma atskira apskaitos sistema, o ne ES ATLPS ar Sprendimas dėl pastangų pasidalijimo;
- be to, daugelis apklausos dalyvių pritarė, kad Sąjungoje reikia labiau suderinti ir standartizuoti ataskaitų teikimo ir stebėsenos veiklą;
- didžioji dauguma apklausos dalyvių manė, kad esamos Sąjungos ir nacionalinės politikos neužtenka norint užtikrinti švelninamąjį su žemės naudojimu susijusios veiklos poveikį klimato kaitai.

Visi viešų konsultacijų internetu ir konsultacijų su valstybėmis narėmis rezultatai pateikiami atitinkamose Komisijos svetainėse¹⁶.

Be to, 2011 m. sausio 28 d. Komisija Briuselyje surengė suinteresuotųjų šalių susitikimą. Diskusijose dalyvavo apie 75 asmenys, kurie atstovavo valstybėms narėms, prekybos asociacijoms, aplinkos nevyriausybines organizacijoms ir mokslinių tyrimų institutams. Diskusijų protokolus taip pat galima rasti atitinkamose Komisijos svetainėse¹⁷.

¹⁴ http://ec.europa.eu/clima/events/0029/index_en.htm

¹⁵ http://ec.europa.eu/clima/consultations/0003/index_en.htm

¹⁶ http://ec.europa.eu/clima/events/0029/index_en.htm

¹⁷ http://ec.europa.eu/clima/events/0029/index_en.htm

Poveikio vertinimas

Poveikio vertinime nagrinėti trys pagrindiniai klausimai, į kuriuos reikia atsižvelgti vertinant, kaip LULUCF turėtų būti susietas su Sąjungos įsipareigojimais mažinti išmetamą ŠESD kieki:

- patikimų išmetamo ir pašalinamo ŠESD kiekio apskaitos taisyklių parengimas;
- patikimos stebėsenos ir ataskaitų teikimo užtikrinimas;
- tinkamų politikos sąlygų, kuriomis sektorius būtų įtrauktas į Sąjungos klimato kaitos įsipareigojimus, suformavimas.

Atsižvelgiant į politikos sąlygas, kuriomis sektorius būtų įtrauktas į šiuo metu Sprendimu dėl pastangų pasidalijimo ir ES ATLPS reglamentuojamus Sąjungos įsipareigojimus, poveikio vertinime aptartos trys LULUCF įtraukimo galimybės: taikant Sprendimą dėl pastangų pasidalijimo, sukuriant atskirą sistemą ir galimybė įtraukimą apskritai atidėti. Aptariant kiekvieną galimybę svarstyti apskaitos ir stebėsenos klausimai. Išsamiai aptartas galimas įvairių galimybių socialinis ir ekonominis poveikis, taip pat poveikis aplinkai.

Poveikio vertinime padaryta išvada, kad esama svarių priežasčių, dėl kurių LULUCF turėtų būti įtrauktas į Sąjungos išmetamo ŠESD kiekio mažinimo įsipareigojimus, pavyzdžiui, siekiant padidinti su šiais įsipareigojimais susijusį politikos nuoseklumą, aplinkosauginį naudingumą ir ekonominį veiksmingumą. Tačiau tai bus įmanoma tik sudarius LULUCF įtraukimui tinkamas politikos sąlygas. Miškuose išmetamas ir pašalinamas ŠESD kiekis labai svyruoja, o tai reiškia, kad šiam sektoriui netinka taikyti kitiems sektoriams taikomus metinius išmetamo ŠESD kiekio mažinimo tikslus. LULUCF iš kitų sektorių išskiria ir ilga laikotarpio, kurio reikia, kad klimato kaitos švelninimo priemonės duotų rezultatų, trukmę. Todėl poveikio vertinime nurodyta, kad pirmenybė būtų teikiama LULUCF skirtos **atskiros teisinės sistemos galimybei**. Nagrinėjant apskaitos klausimą nuspręsta, kad tiktų nustatyti **privalomą tiek vykdant miškininkystės, tiek žemės ūkio veiklą išmetamo ir pašalinamo ŠESD kiekio apskaitą** ir vienodai vertinti visą klimato kaitos švelninimo veiklą, nepriklausomai nuo to, ar šių veiksmų būtų imamasi miškininkystės ar žemės ūkio sektoriuose, su jais susijusiose pramonės šakose ar atsinaujinančiosios energijos sektoriuje. Tai būtų ekonomiškai veiksmingiau ir padėtų užtikrinti vienodas sąlygas ne tik valstybėms narėms, bet ir įvairiems Sąjungos vidaus rinkos sektoriams. Be to, taip būtų sukurta sistema, pagal kurią būtų skatinama ūkininkų, miškininkų ir susijusiose pramonės srityse dirbančių asmenų klimato kaitos švelninimo veikla, nes būtų užtikrintas jos matomumas ir teisingas registravimas. Į apskaitą visapusiškai įtraukus išmetamą ir pašalinamą ŠESD kiekį taip pat bus galima užtikrinti, kad apskaitos sistemoje atsispindėtų galimi grįžtami procesai. Tačiau klimato kaitos švelninimo veiksmų atidėti nereikėtų. Siekiant suformuoti LULUCF strategiją ir prognozes, galėtų būti parengti nacionaliniai veiksmų planai. Tai būtų tarpinis visapusiškos sektoriaus integracijos į dabartinę politiką etapas. Be to, poveikio vertinime nurodyta, kad norint sustiprinti apskaitos sistemą ir rodiklių, kuriais matuojama pažanga žemės ūkyje ir miškininkystėje, pagrindus, reikia gerinti stebėseną ir ataskaitų teikimą. To siekti Komisija siūlo formuojant atskirą sistemą – persvarstant Stebėsenos mechanizmo sprendimą. Be to, atliekant palyginamąją analizę ir siekiant ekonominio veiksmingumo galėtų būti naudingos tokios Sąjungos masto stebėsenos priemonės kaip LUCAS ir CORINE.

Visi rezultatai pateikiami prie pasiūlymo pridedamame poveikio vertinime.

Pasiūlymo santrauka

Pagrindinis šio sprendimo tikslas – nustatyti patikimas ir išsamias LULUCF apskaitos taisykles ir ateityje formuojant politiką sudaryti sąlygas LULUCF visapusiškai įtraukti į Sąjungos įsipareigojimus mažinti išmetamą ŠESD kiekį. Taigi šiame sprendime nustatoma sistema, kuri apima:

- valstybėms narėms taikomą privalomą įpareigojimą vesti LULUCF sektoriuje, vykdant žemės ūkio ir miškininkystės veiklą, iš įvairių šaltinių išmetamo ir įvairiais absorbentais pašalinamo ŠESD kiekio apskaitą ir neprivalomą augalijos atkūrimo ir šlapynių drenažo ir drėgnumo atkūrimo apskaitą;
- taikytinas bendrąsias apskaitos taisykles;
- specialias miško įveisimo, miško atkūrimo, miškų naikinimo, miškų tvarkymo, nukirsto medžio produktų sankaupų pokyčių, pasėlių tvarkymo, ganyklų tvarkymo, augalijos atkūrimo, šlapynių drenažo ir drėgnumo atkūrimo apskaitos taisykles;
- specialias natūralių trikdžių apskaitos taisykles;
- LULUCF veiksmų planų, kuriais būtų siekiama apriboti ar sumažinti vykdant LULUCF veiklą iš įvairių šaltinių išmetamą ir išlaikyti nepakitusį ar padidinti įvairiais absorbentais pašalinamą ŠESD kiekį, priėmimą valstybėse narėse ir Komisijos atliktiną šių planų įvertinimą;
- Komisijai suteikiamą įgaliojimą atnaujinti 2 straipsnyje nustatytas apibrėžtis, atsižvelgiant į JTBKKK, Kioto protokolo ar kito su klimato kaita susijusio daugiašalio susitarimo, kurį sudarė Sąjunga, įgyvendinimo organų priimtus apibrėžčių pakeitimus; iš dalies keisti I priedą – į jį įtraukti apskaitos laikotarpius ir užtikrinti tų apskaitos laikotarpių ir atitinkamų laikotarpių, taikomų Sąjungos įsipareigojimams mažinti išmetamą ŠESD kiekį kituose sektoriuose, derėjimą; iš dalies keisti II priedą – jei pagal šį sprendimą atsižvelgiant į valstybių narių pagal 6 straipsnį pateiktus siūlomus orientacinius lygius padaryta pataisymų ir nustatyti atnaujinti orientaciniai lygiai; vadovaujantis mokslo pažanga peržiūrėti III priede pateiktą informaciją ir, atsižvelgiant į mokslo pažangą arba į JTBKKK šalių ar Kioto protokolo organų priimtų teisės aktų pakeitimus, peržiūrėti 9 straipsnio 2 dalyje nustatytoms su natūraliais trikdžiais susijusioms apskaitos taisyklėms taikomas sąlygas.

3. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

Teisinis pagrindas

Šio teisės akto pasiūlymo teisinis pagrindas yra Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 192 straipsnio 1 dalis. Šiuo pasiūlymu siekiama teisėto tikslo, kuriam taikoma Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 191 straipsnio 1 dalis, t. y. kovoti su klimato kaita. Šio teisės akto pasiūlymo tikslas – užtikrinti tikslią ir nuoseklią su LULUCF susijusio iš įvairių šaltinių išmetamo ir absorbentais pašalinamo ŠESD kiekio apskaitą valstybėse narėse. Tuo tikslu turi būti sudarytos geresnės galimybės gauti informaciją, reikalingą formuojant su Sąjungos įsipareigojimais klimato kaitos srityje susijusią politiką ir priimant su ja susijusius

sprendimus, ir sukurtos priemonės skatinti klimato kaitos švelninimo pastangas. Šio tikslo negalima pasiekti mažiau ribojančiomis priemonėmis nei teisės akto pasiūlymu.

Subsidiarumo principas

Kad Sąjungos veiksmai būtų pateisinami, turi būti laikomasi subsidiarumo principo.

(a) Tarpvalstybinis problemos pobūdis (būtinumo testas)

Klimato kaitos klausimas yra tarpvalstybinio pobūdžio, todėl jis turi būti sprendžiamas bendromis valstybių narių pastangomis. Vien tik nacionalinių veiksmų neužtektų, kad būtų užtikrintas Sąjungos lygmeniu nustatytų bendrų išmetamo ŠESD kiekio mažinimo tikslų laikymasis; jų neužtektų ir įgyvendinant tikslus ar įsipareigojimus, dėl kurių susitarta tarptautiniu mastu. Todėl Sąjunga privalo sukurti teisinę sistemą, pagal kurią būtų sudarytos sąlygos užtikrinti, jei įmanoma, vienodą LULUCF sektoriaus apskaitą, kad būtų sustiprintas šio sektoriaus poveikis vykdant Sąjungos klimato kaitos įsipareigojimus.

(b) Veiksmingumo testas (pridėtinė vertė)

Siekiant veiksmingumo, veiksmai Sąjungos lygmeniu būtų akivaizdžiai naudingesni, palyginti su valstybių narių lygmeniu vykdomais veiksmais. Kadangi visiems rūpimi įpareigojimai klimato kaitos srityje yra nustatomi Sąjungos lygmeniu, šiuo lygmeniu taip pat veiksminga rengti reikiamas apskaitos taisykles. Be to, visoms valstybėms narėms bendros taisyklės reikalingos sprendžiant tokias nustatytas problemas kaip poreikis turėti tikslias ir nuoseklias skirtingų LULUCF veiklos sričių apskaitos metodikas. Tai gali būti užtikrinta tik Sąjungos lygmeniu.

Ši teisinė sistema užtikrins efektyvumą, nes bus naudojama suderinta bei patikima apskaita ir LULUCF veiksmų planai, ir bus užtikrintas išsamesnis valstybių narių pažangos vertinimas. Taip bus užtikrintas Sąjungos kovos su klimato kaita politikos nuoseklumas, dar labiau padidintas Sąjungos įsipareigojimų klimato kaitos srityje aplinkosauginis naudingumas ir sustiprintas Sąjungos kovos su klimato kaita politikos ekonominis veiksmingumas.

Proporcingumo principas

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą dėl toliau nurodytų priežasčių.

Juo neviršijama to, kas būtina siekiant įgyvendinti klimato kaitos duomenų kokybės gerinimo ir tarptautinių bei Sąjungos reikalavimų bei įsipareigojimų laikymosi užtikrinimo tikslus.

Pasiūlymas yra proporcingas Sąjungos bendram tikslui – įgyvendinti klimato kaitos ir energetikos dokumentų rinkinyje, Kioto protokole, Kopenhagos susitarime ir sprendimuose 1/CP.16, 1/CMP.6 ir 2/CMP.6 („Kankūno susitarimuose“) nustatytus Sąjungos tikslus.

Pasiūlymu numatoma įgyvendinti apskaitos taisykles, panašias į tas, kurios aptartos ir taikomos tarptautiniu lygmeniu (visų pirma tos, kurios siejamos su Sprendimu -/CMP.7), tačiau už jas patikimesnes ir išsamesnes.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Kaip nurodyta prie šio sprendimo pridedamoje finansinėje pažymoje, šis sprendimas bus įgyvendinamas naudojant esamas biudžeto lėšas ir neturės poveikio daugiametei finansinei programai.

5. KITOS GALIMOS NUOSTATOS

Į pasiūlymą įtraukta nuostata, pagal kurią Komisija per metus nuo pirmojo apskaitos laikotarpio pabaigos peržiūrės šiame sprendime nustatytas apskaitos taisykles.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS

dėl naudojant žemę, keičiant žemės naudojimo paskirtį ir vykdant miškininkystės veiklą išmetamo ir pašalinamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio apskaitos taisyklių ir veiksmų planų

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 192 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisės akto pasiūlymą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹⁸,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę¹⁹,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) Sąjungos žemės naudojimo, žemės naudojimo paskirties keitimo ir miškininkystės (angl. trumpinys LULUCF) sektorius – tai grynasis absorbentas, kurio iš atmosferos pašalinamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekis prilygsta didelei daliai viso Sąjungoje išmetamo ŠESD kiekio. Keičiantis augalijoje ir dirvožemiuose kaupiamos anglies kiekiui, šiame sektoriuje dėl žmogaus veiklos į atmosferą išmetamos ir iš jos pašalinamos ŠESD. Nors pagal 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 406/2009/EB dėl valstybių narių pastangų mažinti jų šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, Bendrijai siekiant įvykdyti įsipareigojimus iki 2020 m. sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas²⁰ ir 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB, nustatančią šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičiančią Tarybos direktyvą 96/61/EB²¹, LULUCF sektoriuje išmetamų ir pašalinamų ŠESD kiekis dar neįskaičiuojamas į pastangas iki 2020 m. Sąjungos išmetamą ŠESD kiekį sumažinti 20 %, jis iš dalies įskaičiuojamas siekiant Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos (JTBBKK) Kioto protokolo, patvirtinto

¹⁸ OL C ..., ..., p. .

¹⁹ OL C ..., ..., p. .

²⁰ OL L 140, 2009 6 5, p. 136.

²¹ OL L 275, 2003 10 25, p. 32.

Tarybos sprendimu 2002/358/EB²², 3 straipsnio 3 dalyje nustatyto Sąjungos išmetamo ŠESD kiekio apribojimo ir mažinimo kiekybinio tikslo;

- (2) Sprendimo Nr. 406/2009/EB 9 straipsnyje reikalaujama, kad Komisija įvertintų sąlygas, kuriomis vykdant LULUCF veiklą išmetamas arba pašalinamas ŠESD kiekis galėtų būti įtrauktas į Sąjungos įsipareigojimą mažinti išmetamą ŠESD kiekį, o kartu užtikrintų šio sektoriaus poveikio ilgalaikiškumą bei aplinkosauginį naudingumą, iš jo išmetamo ir pašalinamo ŠESD kiekio kruopščią stebėseną iš tiksliai apskaitą. Todėl šiame sprendime pirmiausia turėtų būti nustatytos LULUCF sektoriuje išmetamam ir pašalinamam ŠESD kiekiui taikomos apskaitos taisyklės. Be to, siekiant kartu užtikrinti anglies sankaupų išsaugojimą ir didėjimą reikėtų numatyti, kad valstybės narės priimtų LULUCF veiksmų planus ir juose nustatytų priemones, kuriomis būtų ribojamas ar mažinamas LULUCF sektoriuje išmetamas ŠESD kiekis, o iš atmosferos pašalinamas ŠESD kiekis būtų išlaikytas nepakitęs ar didinamas;
- (3) 2011 m. gruodžio mėn. Durbane vykusioje 17-oje JT BKKK Šalių konferencijoje, priimtas Šalių Konferencijos, kuri laikoma Kioto protokolo Šalių susitikimu, sprendimas -/CMP.7. Tame sprendime nustatytos LULUCF sektoriui nuo antrojo Kioto protokolo įsipareigojimų laikotarpio taikytinos apskaitos taisyklės. Siekiant užtikrinti tinkamą Sąjungos vidaus taisyklių ir pagal JT BKKK sutartų metodų derėjimą, šis sprendimas turėtų būti suderintas su tuo sprendimu. Be to, šiame sprendime turėtų atsispindėti Sąjungos LULUCF sektoriaus ypatumai;
- (4) LULUCF apskaitos taisyklės turėtų padėti įvertinti žemės ūkio ir miškininkystės sektorių pastangas vis labiau mažinti išmetamą ŠESD kiekį keičiant žemės išteklių naudojimo metodus. Šiame sprendime turėtų būti numatytos privalomos apskaitos taisyklės, kurios būtų taikomos šiai miškininkystės veiklai – miško įveisimo, miško atkūrimo, miškų naikinimo ir miškų tvarkymo – ir šiai žemės ūkio veiklai – ganyklų tvarkymo ir pasėlių tvarkymo. Be to, jame turėtų būti numatytos savanoriškos apskaitos taisyklės, taikomos augalijos atkūrimui, šlapynių drenažui ir drėgnumo atkūrimui;
- (5) siekiant užtikrinti Sąjungos LULUCF sektoriui taikomų apskaitos taisyklių aplinkosauginį naudingumą, šios taisyklės turėtų būti grindžiamos Šalių Konferencijos, laikomos Kioto protokolo Šalių susitikimu, sprendimuose -/CMP.7 ir 16/CMP.1 nustatytais apskaitos principais;
- (6) apskaitos taisyklės turėtų padėti tiksliai įvertinti dėl žmogaus veiklos atsirandančius išmetamo ir pašalinamo ŠESD kiekio pokyčius. Todėl šiame sprendime turėtų būti numatyta, kad skirtingai LULUCF veiklai būtų taikomi specialūs apskaitos metodai. Kadangi su miško įveisimu, miško atkūrimu ir miškų naikinimu susijęs išmetamas ir pašalinamas ŠESD kiekis tiesiogiai priklauso nuo žmogaus veiklos, jis visas turėtų būti įtrauktas į apskaitą. Tačiau, atsižvelgiant į tai, kad ne visas tvarkant miškus išmetamas ir pašalinamas ŠESD kiekis yra susijęs su žmogaus veikla, ir siekiant, kad apskaitai neturėtų poveikio gamtos ir konkrečiai šaliai būdingi ypatumai, atitinkamose apskaitos taisyklėse turėtų būti numatyta taikyti orientacinius lygius. Orientaciniai lygiai – tai su miškų tvarkymu valstybės narės teritorijoje susijęs numatomas metinis grynasis per ataskaitinio laikotarpio metus išmetamas ar pašalinamas ŠESD kiekis; tie

²²

OL L 130, 2002 5 15, p. 1.

lygiai turėtų būti nustatomi skaidriai, vadovaujantis Sprendimu -/CMP.7. Orientaciniai lygiai turėtų būti atnaujinami, atsižvelgiant į metodų patobulinimus arba valstybių narių turimus duomenis. Atsižvelgiant į prognozių, kuriomis grindžiami orientaciniai lygiai, neapibrėžtumą, apskaitos taisyklėse turėtų būti numatytos viršutinės ribos, taikytinos su miškų tvarkymu susijusiam grynajam išmetamam ir pašalinamam ŠESD kiekiui, kuris gali būti įtrauktas į apskaitą;

- (7) apskaitos taisyklės turėtų padėti užtikrinti, kad valstybių narių apskaitoje būtų tiksliai nurodyta, kada išmetamos su nukirsto medžio produktais susijusios ŠESD, kad būtų skatinamas ilgu gyvavimo ciklu pasižyminčių nukirsto medžio produktų naudojimas. Todėl su nukirsto medžio produktais susijusiam išmetamam ŠESD kiekiui taikoma pirmojo laipsnio irimo funkcija turėtų atitikti 2006 m. Tarpvyriausybės klimato kaitos komisijos (TKKK) nacionalinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos gairėse pateiktą 12.1 lygtį, o susijusios numatytosios pusėjimo vertės turėtų būti grindžiamos 2003 m. TKKK žemės naudojimo, žemės naudojimo paskirties keitimo ir miškininkystės gerosios patirties rekomendacijose pateiktos 3a.1.3 lentelės duomenimis;
- (8) kadangi vykdant žemės ūkio veiklą išmetamas ir pašalinamas ŠESD kiekis skirtingais metais kinta daug mažiau nei vykdant miškininkystės veiklą, valstybės narės į apskaitą turėtų įtraukti baziniais metais vykdant pasėlių ir ganyklų tvarkymo veiklą išmestą ir pašalintą ŠESD kiekį, vadovaudamosi peržiūrėta savo pirmine duomenų apie baziniais metais išmestų ŠESD kiekį ataskaita, kurią jos pateikė JTBBKK pagal Šalių Konferencijos, laikomos Kioto protokolo Šalių susitikimu, Sprendimą 13/CMP.1;
- (9) LULUCF sektoriuje laikiną ŠESD išmetimą ar pašalinimą gali lemti natūralūs trikdžiai, pavyzdžiui, gaisrai, vabzdžiai ir ligos, ekstremalios oro sąlygos ir geologiniai trikdžiai, arba jie gali tapti su ankstesniu pašalinimu susijusių grįžtamų procesų priežastimi. Kadangi grįžtamą procesą gali lemti ir valdymo sprendimai, pavyzdžiui, sprendimai kirsti arba sodinti medžius, šiuo sprendimu turėtų būti užtikrinta, kad į LULUCF apskaitą visada būtų įtraukti tikslūs su žmogaus nulemtu ŠESD pašalinimu susijusių grįžtamų procesų duomenys. Be to, šiame sprendime valstybėms narėms turėtų būti numatyta ribota galimybė į LULUCF apskaitą neįtraukti dėl trikdžių, kurių valstybės narės nepajėgios kontroliuoti, išmesto ŠESD kiekio. Tačiau, taikant tas nuostatas, valstybėms narėms neturėtų būti sudarytos galimybės į apskaitą nepagrįstai neįtraukti tam tikrų duomenų;
- (10) ataskaitų apie išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį teikimo taisyklėms ir kitai su klimato kaita susijusiai informacijai, įskaitant informaciją apie LULUCF sektorių, taikomas Reglamentas (ES) Nr. .../... [Komisijos pateiktas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo stebėsenos bei ataskaitų ir kitos su klimato kaita susijusios nacionalinio bei Sąjungos lygmens informacijos teikimo mechanizmo pasiūlymas (COM/2011/0789 galutinis – 2011/0372 (COD))], todėl joms šis sprendimas netaikomas;
- (11) dėl metinių išmetamo ir pašalinamo ŠESD kiekio svyravimų, dažno poreikio perskaičiuoti tam tikrus pateiktus duomenis ir ilgo laiko, kurio reikia, kad žemės ūkyje ar miškininkystėje pakeitus tvarkymo metodus būtų padarytas poveikis augalijoje ir dirvožemiuose kaupiamos anglies kiekiui, kasmetinė LULUCF sektoriaus apskaita būtų netiksli ir nepatikima. Todėl šiame sprendime turėtų būti numatyti ilgesni ir tinkamesni apskaitos laikotarpiai;

- (12) valstybių narių LULUCF veiksmų planuose turėtų būti nustatytos priemonės, kuriomis būtų siekiama apriboti ar sumažinti LULUCF sektoriuje išmetamą ŠESD kiekį ir išlaikyti nepakitęs ar padidinti pašalinamą ŠESD kiekį. Kiekviename LULUCF veiksmų plane turėtų būti pateikta tam tikra šiame sprendime numatyta informacija. Be to, siekiant skatinti gerą patirtį, šio sprendimo priede turėtų būti nustatytas priemonių, kurios taip pat galėtų būti įtrauktos į tuos planus, orientacinio pobūdžio sąrašas. Komisija turėtų periodiškai vertinti valstybių narių LULUCF veiksmų planų turinį ir įgyvendinimą ir, jei reikia, teikti rekomendacijas, kad būtų sustiprinti valstybių narių veiksmų;
- (13) pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti aktus, kuriais būtų atnaujinamos 2 straipsnyje nustatytos apibrėžtys, atsižvelgiant į JTBBKK, Kioto protokolo ar kito su klimato kaita susijusio daugiašalio susitarimo, kurį sudarė Sąjunga, įgyvendinimo organų priimtus apibrėžčių pakeitimus, taip pat iš dalies keičiamas I priedas (į jį įtraukiami kiti apskaitos laikotarpiai ir užtikrinamas tų apskaitos laikotarpių ir atitinkamų laikotarpių, kurie taikomi Sąjungos išmetamo ŠESD kiekio mažinimo įsipareigojimams kituose sektoriuose, derėjimas), iš dalies keičiamas II priedas (jei pagal šį sprendimą padaryta pataisymų, vadovaujantis valstybių narių pagal 6 straipsnį pateiktais siūlomais orientaciniais lygiais, nustatomi atnaujinti orientaciniai lygiai), taip pat, atsižvelgiant į mokslo pažangą, persvarstyta III priede pateikta informacija ir, atsižvelgiant į mokslo pažangą ir JTBBKK šalių ar Kioto protokolo organų priimtų aktų pakeitimus, būtų persvarstytos 9 straipsnio 2 dalyje nustatytoms su natūraliais trikdžiais susijusioms apskaitos taisyklėms taikomos sąlygos. Ypač svarbu, kad Komisija parengiamųjų darbų metu tinkamai konsultuotųsi, įskaitant konsultacijas ekspertų lygiu. Rengdama ir formuluodama deleguotuosius aktus Komisija turėtų užtikrinti, kad susiję dokumentai būtų tuo pačiu metu tinkamai laiku persiųsti Europos Parlamentui ir Tarybai;
- (14) kadangi siūlomos veiklos tikslų dėl jų pobūdžio valstybės narės negali pakankamai įgyvendinti veikdamos pavieniui, o dėl veiklos masto ir veiksmingumo jie gali būti geriau pasiekti Sąjungos lygmeniu, Sąjunga gali priimti priemones pagal Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatytą subsidiarumo principą. Atsižvelgiant į tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą, šiame sprendime nenumatoma nieko, kas nebūtina šiems tikslams pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

Šiame sprendime nustatomos naudojant žemę, keičiant žemės naudojimo paskirtį ir vykdant miškininkystės veiklą išmetamo ir pašalinamo ŠESD kiekio apskaitos taisyklės. Be to, jame numatoma, kad valstybės narės turi parengti LULUCF veiksmų planus, pagal kuriuos būtų ribojamas arba mažinamas išmetamas ir išlaikomas nepakitęs arba didinamas pašalinamas ŠESD kiekis, o Komisija turi atlikti tų planų vertinimą.

2 straipsnis

Apibrėžtys

1. Šiame sprendime vartojamų terminų apibrėžtys:

- (a) išmetamas ŠESD kiekis – iš įvairių šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis;
- (b) pašalinamas ŠESD kiekis – absorbentais pašalinamas dėl žmogaus veiklos atsiradusių šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis;
- (c) miško įveisimas – kryptingas ne miško žemės, kurioje bent 50 metų neaugo miškas, pavertimas mišku apsodینimo, apsėjimo ir (arba) natūralaus sėklų plitimo skatinimo būdu, įvykdytas po 1990 m. sausio 1 d.;
- (d) miško atkūrimas – kryptingas ne žemės, kurioje anksčiau augo miškas, bet vėliau jos paskirtis buvo pakeista į žemės be miško, pavertimas mišku apsodینimo, apsėjimo ir (arba) natūralaus sėklų plitimo skatinimo būdu, įvykdytas po 1990 m. sausio 1 d.;
- (e) miškų naikinimas – kryptingas miško pavertimas žeme be miško, įvykdytas po 1990 m. sausio 1 d.;
- (f) miškų tvarkymas – bet kokia su miškui taikoma metodų sistema susijusi veikla, kuria siekiama gerinti ekologines, ekonomines ar socialines miško funkcijas;
- (g) pasėlių tvarkymas – bet kokia veikla, susijusi su žemės dirbimo sistema, kuri taikoma žemės ūkio augalams auginti naudojamoje, atidėtoje arba augalams auginti laikinai nenaudojamoje žemėje;
- (h) ganyklų tvarkymas – bet kokia veikla, susijusi su metodų sistema, kuri taikoma gyvuliams auginti naudojamoje žemėje ir kuria siekiama kontroliuoti arba paveikti augmenijos ir auginamų gyvulių kiekį ir tipą;
- (i) augalijos atkūrimas – bet kokia žmogaus veikla, išskyrus miško įveisimą arba miško atkūrimą, kuria ne mažesniame kaip 0,05 ha plote skatinant augalijos vešėjimą tikslingai siekiama padidinti anglies sankaupas;
- (j) anglies sankaupos – anglies kaupiklyje susikaupęs elemento anglies kiekis, išreikštas milijonais tonų;
- (k) šlapynių drenažas ir drėgnumo atkūrimas – bet su kokia drenažo ar drėgnumo atkūrimo sistema susijusi veikla, vykdoma ne mažesniame kaip 1 ha plote, kuriame yra organinio dirvožemio, jei ji nėra kuri nors 3 straipsnio 1 dalyje nurodyta veikla ir jei drenažas yra tikslingas dirvožemio vandeningojo sluoksnio mažinimas, o drėgnumo atkūrimas yra tikslingas dalinis drenažo padarinių šalinimas ar visiškas pašalinimas;
- (l) šaltinis – bet koks procesas, veikla ar mechanizmas, dėl kurio į atmosferą išmetamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos, aerosolis ar šiltnamio efektą sukeliančių dujų pirmtakas;

- (m) absorbentas – bet koks procesas, veikla ar mechanizmas, kuriuo iš atmosferos pašalinamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos, aerozolis ar šiltnamio efektą sukeliančių dujų pirmtakas;
- (n) anglies kaupiklis – valstybės narės teritorijoje esantis visas biogeocheminis vietovės elementas ar sistema arba jų dalis, kuriuose kaupiasi anglis arba šiltnamio efektą sukeliančių dujų pirmtakas ar šiltnamio efektą sukeliančios dujos, kuriuose yra anglies;
- (o) ŠESD pirmtakas – cheminis junginys, dalyvaujantis cheminėse reakcijose, per kurias susidaro 3 straipsnio 2 dalyje nurodytų šiltnamio efektą sukeliančių dujų;
- (p) nukirsto medžio produktas – nukirtus medį gautas produktas, įskaitant iš medžio kirtimo vietos išvežtas medieną ir žievę;
- (q) miškas – ne mažesnis kaip 0,5 ha žemės plotas, kuriame augančių medžių lajos danga arba lygiavertis miško tankis užima bent 10 proc. ploto ir kuriame augančių medžių aukštis brandos amžiuje gali būti ne mažesnis kaip 5 m jų augimo vietoje, įskaitant natūraliai augančių jaunų medžių grupes arba plantaciją, kurioje augančių medžių lajos danga arba lygiavertis miško tankis dar turi užimti bent 10 proc. ploto arba medžių aukštis dar turi pasiekti 5 m ir įskaitant žemės plotą, kuris paprastai yra miško dalis, bet kuriame dėl žmogaus veiklos, pvz., kirtimo, arba gamtinių priežasčių laikinai neauga medžiai, tačiau kuris, tikimasi, vėl gali tapti mišku;
- (r) lajos danga – medžių laja padengta nustatytos vietovės dalis, išreikšta procentais;
- (s) miško tankis – žemėje, kurioje auga miškas, nenukirstų ir augančių medžių tankumas, matuojamas pagal valstybės narės nustatytą metodiką;
- (t) natūralus trikdys – bet koks ne žmogaus nulemtas įvykis ar aplinkybė, dėl kurio miškuose ar žemės ūkio paskirties dirvožemiuose išmetamas didelis kiekis ŠESD kiekis ir kurio atitinkama valstybė narė nepajėgia kontroliuoti, su sąlyga, kad ta valstybė narė dėl objektyvių priežasčių negali pastebimai apriboti po ir dėl to įvykio ar aplinkybių išmetamo ŠESD kiekio;
- (u) pusėjimo vertė – skaičius metų, per kuriuos medžio produkte esančios anglies kiekis sumažėja per pusę, palyginti su jo pradiniu kiekiu;
- (v) akimirkinės oksidacijos metodas – apskaitos metodas, pagal kurį daroma prielaida, kad visas nukirsto medžio produktuose esančios anglies kiekis išmetamas į atmosferą tuo metu, kai valstybė narė pagal šį sprendimą tuos produktus įtraukia į savo apskaitą;
- (w) sanitarinė medienos ruoša – dėl natūralių trikdžių sugadintos medienos, kuri dar gali būti bent iš dalies panaudota, surinkimo veikla.

2. Komisija pagal 12 straipsnį įgaliojama priimti deleguotuosius aktus, kuriais keistų 1 dalyje nustatytas apibrėžtis, siekdama jas atnaujinti pagal Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos (JTBBKKK), Kioto protokolo ar kito su klimato kaita

susijusio daugiašalio susitarimo, kurį sudarė Sąjunga, įgyvendinimo organų priimtus apibrėžčių pakeitimus.

3 straipsnis

Įpareigojimas parengti ir vesti LULUCF apskaitą

1. Valstybės narės parengia ir veda kiekvieno I priede nurodyto ataskaitinio laikotarpio apskaitą, kurioje tiksliai nurodo visą jų teritorijoje vykdančias toliau nurodytoms kategorijoms priskiriamą veiklą išmetamą ir pašalinamą ŠESD kieki:
 - (a) miško įveisimo,
 - (b) miško atkūrimo,
 - (c) miškų naikinimo,
 - (d) miškų tvarkymo,
 - (e) pasėlių tvarkymo,
 - (f) ganyklų tvarkymo.

Be to, valstybės narės gali parengti ir vesti apskaitą, kurioje tiksliai nurodytų ŠESD kieki, išmetamą ir pašalinamą vykdančias su augalijos atkūrimu, šlapynių drenažu ir drėgnumo atkūrimu susijusią veiklą.

2. Į 1 dalyje nurodytą apskaitą įtraukiamas toliau nurodytų išmetamų ir pašalinamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis:
 - (a) anglies dioksido (CO₂),
 - (b) metano (CH₄),
 - (c) azoto suboksido (N₂O).
3. Konkrečią 1 dalyje nurodytą veiklą valstybės narės į savo ataskaitas įtraukia nuo tos veiklos pradžios dienos arba nuo 2013 m. sausio 1 d., atsižvelgdamos į tai, kuri data vėlesnė.

4 straipsnis

Bendrosios apskaitos taisyklės

1. Savo 3 straipsnio 1 dalyje nurodytoje apskaitoje valstybės narės šaltinius žymi teigiamu (+), o absorbentus neigiamu (-) ženklu.
2. Vykdančioms vienai ar kelioms 3 straipsnio 1 dalyje nurodytoms veiklos kategorijoms priskiriamą veiklą išmetamas ir pašalinamas ŠESD kiekis apskaitoje priskiriamas tik vienai veiklos kategorijai.

3. Valstybės narės, remdamosi skaidriais ir patikrinamais duomenimis, nustato žemės plotus, kuriuose vykdoma 3 straipsnio 1 dalyje nurodytai kategorijai priskiriama veikla. Jos užtikrina, kad visi tokie žemės plotai būtų tiksliai nurodyti su atitinkama veiklos kategorija susijusioje apskaitoje.
4. Valstybės narės į savo 3 straipsnio 1 dalyje nurodytą apskaitą įtraukia visus toliau nurodytuose anglies kaupikliuose esančių anglies sankeupų pokyčius:
 - (a) antžeminėje biomasėje,
 - (b) požeminėje biomasėje,
 - (c) miško paklotėje,
 - (d) negyvojoje medienoje,
 - (e) dirvožemio organinės anglyje,
 - (f) nukirsto medžio produktuose.

Tačiau valstybės narės gali nuspręsti į savo apskaitą neįtraukti pirmos pastraipos a–e punktuose nurodytuose anglies kaupikliuose esančių anglies sankeupų pokyčių, jei tas anglies kaupiklis nėra nykstantis absorbentas arba šaltinis. Valstybės narės laiko, kad anglies kaupiklis nėra nykstantis absorbentas ar šaltinis, tik jei tai įrodoma remiantis skaidriais ir patikrinamais duomenimis.

5. 3 straipsnio 1 dalyje nurodytą apskaitą valstybės narės baigia vesti kiekvieno I priede nurodyto ataskaitinio laikotarpio pabaigoje – joje nurodo per tą ataskaitinį laikotarpį į tą apskaitą įtrauktą bendrą išmetimą ir bendrą pašalintą ŠESD kiekį.
6. Valstybės narės išsamiai ir tiksliai registruoja visus vykdančią pagal šį sprendimą nustatytus įpareigojimus naudojamus metodus ir duomenis.
7. Komisija pagal 12 straipsnį įgaliojama priimti deleguotuosius aktus, kuriais keistų I priedą – į jį įtrauktų kitus ataskaitinius laikotarpius ir užtikrintų tų ataskaitinių laikotarpių ir atitinkamų laikotarpių, taikomų Sąjungos įsipareigojimams kituose sektoriuose mažinti išmetamą ŠESD kiekį, derėjimą.

5 straipsnis

Miško įveisimui, miško atkūrimui ir miškų naikinimui taikomos apskaitos taisyklės

1. Su miško atkūrimu susijusioje valstybių narių apskaitoje nurodomas tik žemės plotuose, kuriuose 1990 m. sausio 1 d. neaugo miškas, vykdančią tokią veiklą išmetamas ir pašalinamas ŠESD kiekis.
2. Jei valstybės narės į apskaitą įtraukia vykdančią miško įveisimo, miško atkūrimo ir miškų naikinimo veiklą atsiradusius grynuosius išmetamo ir pašalinamo anglies dioksido (CO₂) pokyčius, tokie grynieji pokyčiai – tai bendras per kiekvieno I priede nurodyto ataskaitinio laikotarpio metus pašalinamas ir išmetamas ŠESD kiekis, kuris apskaičiuojamas remiantis skaidriais ir patikrinamais duomenimis kiekvienais to

ataskaitinio laikotarpio metais sudėjus tų metų gruodžio 31 d. turimas anglies sankaupas ir iš jų atėmus tų pačių metų sausio 1 d. turėtas anglies sankaupas.

3. Jei valstybės narės į apskaitą įtraukia vykdant miško įveisimo, miško atkūrimo ir miškų naikinimo veiklą išmetamą metano (CH₄) ir azoto suboksido (N₂O) kiekį, toks išmetamas kiekis – tai bendras kiekvieno I priede nurodyto ataskaitinio laikotarpio metais išmestas ŠESD kiekis, kuris apskaičiuojamas remiantis skaidriais ir patikrinamais duomenimis sudėjus per kiekvienus to ataskaitinio laikotarpio metus išmestą ŠESD kiekį.
4. Valstybės narės ir toliau rengia ir veda žemėje, kuri pagal 4 straipsnio 3 dalį apskaitoje nustatyta kaip žemė, kurioje vykdoma miško įveisimo, miško atkūrimo ir miškų naikinimo veikla, išmetamo ir pašalinamo ŠESD kiekio apskaitą, net jei tokia veikla toje žemėje nevykdoma.
5. Valstybės narės tą patį erdvės vertinimo vienetą naudoja atlikdamos apskaičiavimus miškui, kuriame vykdoma miško įveisimo, miško atkūrimo ir miškų naikinimo veikla, nustatyti.

6 straipsnis

Miškų tvarkymui taikomos apskaitos taisyklės

1. Su miškų tvarkymu susijusioje apskaitoje valstybės narės nurodo vykdant tokią veiklą išmetamą ir pašalinamą ŠESD kiekį, kuris apskaičiuojamas iš ŠESD kiekio, išmetamo ir pašalinamo per kiekvieną I priede nurodytą ataskaitinį laikotarpį, atėmus vertę, kuri gaunama to ataskaitinio laikotarpio metų skaičių padauginus iš II priede nurodyto joms taikomo orientacinio lygio.
2. Jei atlikus 1 dalyje nurodytus ataskaitinio laikotarpio apskaičiavimus gaunamas neigiamas rezultatas, valstybės narės į savo miškų tvarkymo apskaitą įrašo bendrą išmestą ir pašalintą ŠESD kiekį, kuris sudarytų ne daugiau kaip 3,5 proc. valstybės narės baziniais metais išmesto ŠESD kiekio, nurodyto pagal Sprendimo 13/CMP.1 priedą valstybės narės JTBBKKK Šalims pateiktoje peržiūretoje pirminėje duomenų apie baziniais metais išmestą ŠESD kiekį ataskaitoje, išskyrus vykdant 3 straipsnio 1 dalyje nurodytą veiklą išmestą ir pašalintą ŠESD kiekį, ir kuris padauginamas iš to ataskaitinio laikotarpio metų skaičiaus.
3. Valstybės narės užtikrina, kad apskaičiavimo metodai, kuriuos jos taiko vedamos miškų tvarkymo veiklos apskaitą, būtų suderinami su II priede nustatytiems orientaciniams lygiams apskaičiuoti taikomais apskaičiavimo metodais, kai apskaičiavimai susiję su:
 - (a) anglies kaupikliais ir ŠESD,
 - (b) žemės plotu, kuriame vykdoma miškų tvarkymo veikla,
 - (c) nukirsto medžio produktais,
 - (d) natūraliais trikdžiais.

4. Ne vėliau nei likus vieneriems metams iki kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigos valstybės narės praneša Komisijai kitu ataskaitiniu laikotarpiu siūlomus taikyti orientacinius lygius, persvarstytus pagal Sprendime -/CMP.7 nustatytą metodiką, skirtą tame sprendime nustatytiems orientaciniams lygiams apskaičiuoti.
5. Jei būtų pakeistos atitinkamos Sprendimo -/CMP.7 nuostatos, valstybės narės ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo tų pakeitimų priėmimo praneša Komisijai atsižvelgiant į šiuos pakeitimus siūlomus persvarstytus orientacinius lygius.
6. Jei atsirastų patobulintų metodikų, pagal kurias valstybė narė orientacinius lygius galėtų apskaičiuoti daug tiksliau, arba gerokai pagerėtų valstybei narei prieinamų duomenų kokybė, atitinkama valstybė narė nedelsdama praneša Komisijai šiuos pokyčius atspindinčius siūlomus persvarstytus orientacinius lygius.
7. Taikydamos 4, 5 ir 6 dalis valstybės narės nurodo metinį dėl natūralių trikdžių išmetamą ŠESD kiekį, kuris buvo įtrauktas į jų siūlomus persvarstytus orientacinius lygius, ir to kiekio apskaičiavimo būdą.
8. Komisija patikrina siūlomų peržiūrėtų orientacinių lygių tikslumą.
9. Komisija pagal 12 straipsnį įgaliojama priimti deleguotuosius aktus, kad prireikus atnaujintų II priede nurodytus orientacinius lygius.
10. Su miškų tvarkymu susijusioje apskaitoje valstybės narės nurodo bet koki II priedo pakeitimo poveikį visu atitinkamu ataskaitiniu laikotarpiu.

7 straipsnis

Nukirsto medžio produktams taikomos apskaitos taisyklės

1. Valstybės narės pagal 3 straipsnio 1 dalį vedamoje apskaitoje nurodo iš nukirsto medžio produktų, kuriuose 2013 m. sausio 1 d. yra anglies, išmetamą ŠESD kiekį, net jei tokie nukirsto medžio produktai gauti prieš šią datą.
2. Su nukirsto medžio produktais susijusioje ir pagal 3 straipsnio 1 dalį vedamoje apskaitoje valstybės narės nurodo iš toliau pateikiamų nukirsto medžio produktų išmetamą ŠESD kiekį, apskaičiuojamą remiantis III priede nustatyta pirmojo laipsnio irimo funkcija ir numatytosiomis pusėjimo vertėmis:
 - (a) popieriaus,
 - (b) medienos skydų,
 - (c) pjautinės medienos.

Vietoj III priede nurodytų pusėjimo verčių valstybės narės gali naudoti konkrečioje šalyje taikomas pusėjimo vertes, jei tos vertės valstybėje narėje nustatomos remiantis skaidriais ir patikrinamais duomenimis.

Su eksportuojamais nukirsto medžio produktais susijusioje apskaitoje valstybės narės vietoj III priede nustatytų pusėjimo verčių gali naudoti konkrečioje šalyje taikomas

pusėjimo vertes, jei tos vertės valstybėje narėje nustatomos remiantis skaidriais ir patikrinamais tų nukirsto medžio produktų naudojimo importuojančioje šalyje duomenimis.

3. Jei valstybės narės pagal 3 straipsnio 1 dalį vedamoje apskaitoje nurodo iš kietųjų atliekų šalinimo vietose esančių nukirsto medžio produktų išmetamą anglies dioksido (CO₂) kiekį, jis apskaičiuojamas remiantis akimirkinės oksidacijos metodu.
4. Jei valstybės narės savo apskaitoje nurodo iš energijos vartojimo tikslais nukirsto medžio produktų išmetamą ŠESD kiekį, jis taip pat apskaičiuojamas remiantis akimirkinės oksidacijos metodu.
5. Valstybė narė savo apskaitoje nurodo tik tą iš nukirsto medžio produktų išmestą ŠESD kiekį, kuris išmestas iš tos valstybės narės apskaitoje pagal 3 straipsnio 1 dalį nurodytų žemės plotų pašalintų nukirsto medžio produktų.
6. Komisija pagal 12 straipsnį įgaliojama priimti deleguotuosius aktus, kad, atsižvelgdama į mokslo pažangą, peržiūrėtų III priede nurodytą informaciją.

8 straipsnis

Pasėlių tvarkymui, ganyklų tvarkymui, augalijos atkūrimui, šlapynių drenažui ir drėgnumo atkūrimui taikomos apskaitos taisyklės

1. Su pasėlių tvarkymu ir ganyklų tvarkymu susijusioje apskaitoje valstybės narės nurodo vykdant tokią veiklą išmetamą ir pašalinamą ŠESD kiekį, kuris apskaičiuojamas kaip per kiekvieną I priede nustatytą ataskaitinį laikotarpį išmetamas ir pašalinamas ŠESD kiekis, atėmus vertę, gautą to ataskaitinio laikotarpio metų skaičių padauginus iš valstybėje narėje vykdant tokią veiklą baziniais metais išmesto ir pašalinto ŠESD kiekio, apie kuriuos valstybė narė pagal Sprendimo 13/CMP.1 priedą pranešė JT BKKK Šalims pateiktoje peržiūrėtoje pirminėje duomenų apie baziniais metais išmestą ŠESD kiekį ataskaitoje.
2. Jei valstybė narė nusprendžia parengti ir vesti augalijos atkūrimo ir (arba) šlapynių drenažo ir drėgnumo atkūrimo apskaitą, ji taiko 1 dalyje nustatytą apskaičiavimo metodą.

Su šlapynių drenažu ir drėgnumo atkūrimu susijusioje apskaitoje valstybės narės nurodo ŠESD kiekį, kuris išmetamas ir pašalinamas tą veiklą vykdant visoje nuo 1990 m. drenuotoje žemėje ir žemėje, kurioje nuo 1990 m. atkurtas drėgnumas.

9 straipsnis

Natūraliems trikdžiams taikomos apskaitos taisyklės

1. Jei tenkinamos 2 dalyje nustatytos sąlygos, valstybės narės, atlikdamos apskaičiavimus, susijusius su joms pagal 3 straipsnio 1 dalies a, b, d, e ir f punktus taikomais apskaitos vedimo įpareigojimais, į juos gali neįtraukti dėl natūralių trikdžių iš įvairių šaltinių ne dėl žmogaus veiklos išmesto šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio. Kai valstybės narės į apskaitą neįtraukia tokio išmetamo ŠESD kiekio, jos

neįtraukia ir žemės plotuose, kur įvyko tie natūralūs trikdžiai, vėliau pašalinamo ŠESD kiekio. Tačiau į apskaičiavimus įtraukiamas iš įvairių šaltinių ne dėl žmogaus veiklos išmestas ŠESD kiekis, į kurį atsižvelgta pagal 6 straipsnio 4, 5 ar 6 dalis apskaičiuojant ŠESD orientacinį lygį.

2. Valstybės narės, remdamosi 1 dalimi, į apskaičiavimus, susijusius su 3 straipsnio 1 dalies a, b ir d punktuose numatytais apskaitos įsipareigojimais, gali neįtraukti iš įvairių šaltinių ne dėl žmogaus veiklos išmetamo ŠESD kiekio, jei toks dėl natūralių trikdžių ne dėl žmogaus veiklos išmetamas ŠESD kiekis per vienus metus viršija 5 proc. bendro valstybės narės baziniais metais išmesto ŠESD kiekio, valstybės narės pagal Sprendimo 13/CMP.1 priedą nurodyto JTBBKKK Šalims pateiktoje peržiūrėtoje pirminėje duomenų apie baziniais metais išmestą ŠESD kiekį ataskaitoje, išskyrus vykdant 3 straipsnio 1 dalyje nurodytą veiklą išmetamą ir pašalinamą ŠESD kiekį, jei tenkinamos šios sąlygos:
 - (a) valstybė narė nustato visus žemės plotus, kurie neįtraukiami į valstybės narės pagal 3 straipsnio 1 dalies a, b ir d punktus vedamą apskaitą, ir, be kita ko, nurodo natūralių trikdžių geografinę vietą, metus ir tipus;
 - (b) valstybė narė apskaičiuoja į apskaitą neįtrauktuose žemės plotuose per metus dėl natūralių trikdžių iš įvairių šaltinių ne dėl žmogaus veiklos išmetamą ir vėliau pašalinamą ŠESD kiekį;
 - (c) į apskaitą neįtrauktuose žemės plotuose žemės naudojimo paskirtis nebuvo pakeista, o valstybė narė žemės naudojimo paskirties pakeitimui šiose žemės plotuose nustatyti naudoja skaidrius bei patikrinamus metodus ir kriterijus;
 - (d) valstybė narė, jei įmanoma, imasi priemonių natūralių trikdžių poveikiui valdyti ar kontroliuoti;
 - (e) valstybė narė, jei įmanoma, imasi priemonių į apskaitą neįtrauktiems žemės plotams atkurti;
 - (f) į apskaitą buvo įtrauktas nukirsto medžio produktų, surinktų atliekant sanitarinės medienos ruošos darbus, išmetamas ŠESD kiekis.
3. Valstybės narės, remdamosi 1 dalimi, į apskaičiavimus gali neįtraukti iš įvairių šaltinių ne dėl žmogaus veiklos išmetamo ŠESD kiekio, jei toks dėl natūralių trikdžių ne dėl žmogaus veiklos išmetamas ŠESD kiekis per vienus metus viršija 5 proc. bendro valstybės narės 1990 m. išmesto ŠESD kiekio, valstybės narės pagal Sprendimo 13/CMP.1 priedą nurodyto JTBBKKK Šalims pateiktoje peržiūrėtoje pirminėje duomenų apie baziniais metais išmestą ŠESD kiekį ataskaitoje, išskyrus vykdant 3 straipsnio 1 dalyje nurodytą veiklą išmetamą ir pašalinamą ŠESD kiekį, jei tenkinamos 9 straipsnio 2 dalies sąlygos.
4. Valstybės narės, remdamosi 7 straipsniu, į 3 straipsnio 1 dalyje nurodytą apskaitą įtraukia iš nukirsto medžio produktų, surinktų atliekant sanitarinės medienos ruošos darbus, išmetamą ŠESD kiekį.
5. Komisija pagal 12 straipsnį įgaliojama priimti deleguotuosius aktus, kad, atsižvelgdama į mokslo pažangą, persvarstytų 2 dalies pirmoje pastraipoje nurodytas

sąlygas arba atsižvelgtų į JTBBKKK Šalių ar Kioto protokolo organų priimtų teisės aktų pakeitimus.

10 straipsnis

LULUCF veiksmų planai

1. Ne vėliau kaip per šešis mėnesius po kiekvieno I priede nustatyto ataskaitinio laikotarpio pradžios valstybės narės parengia ir Komisijai perduoda LULUCF veiksmų planų, kuriais siekiama, vykdant 3 straipsnio 1 dalyje nurodytą veiklą, riboti arba mažinti išmetamą ir išlaikyti nepakitęs ar didinti šalinamą ŠESD kiekį, projektus. Valstybės narės užtikrina, kad būtų konsultuojamasi su plačiu suinteresuotųjų šalių ratu.

LULUCF veiksmų planų projektai apima atitinkamą I priede nurodytą ataskaitinį laikotarpį.

2. Valstybės narės į LULUCF veiksmų planų projektus įtraukia šią toliau nurodytą informaciją, susijusią su kiekviena 3 straipsnio 1 dalyje nurodyta veikla:
 - (a) ankstesnių ŠESD išmetimo ir pašalinimo tendencijų aprašymą,
 - (b) atitinkamu ataskaitiniu laikotarpiu numatomą išmesti ir pašalinti ŠESD kiekį,
 - (c) gebėjimo riboti ar mažinti išmetamą ir išlaikyti nepakitęs ar didinti pašalinamą ŠESD kiekį analizę,
 - (d) priemonių, įskaitant, jei tinka, nurodytas IV priede, kurios turi būti priimtos siekiant išnaudoti klimato kaitos švelninimo potencialą, jei jis buvo nustatytas atlikus c punkte nurodytą analizę, sąrašą,
 - (e) politikos veiksmus, kuriais numatoma įgyvendinti d punkte nurodytas priemones, įskaitant tų priemonių numatomo poveikio išmetamam ir pašalinamam ŠESD kiekiui aprašymą,
 - (f) d punkte nurodytų priemonių priėmimo ir įgyvendinimo tvarkaraštį.
3. Komisija valstybės narės LULUCF veiksmų plano projektą įvertina per tris mėnesius nuo tos valstybės narės visos susijusios informacijos gavimo dienos. Komisija paskelbia to vertinimo rezultatus ir gali prireikus paskelbti rekomendacijas, siekdama paskatinti valstybes nares dėti daugiau pastangų, kad būtų ribojamas ar mažinamas išmetamas ir išlaikomas nepakitęs ar didinamas pašalinamas ŠESD kiekis.

Valstybės narės tinkamai atsižvelgia į Komisijos išvadas ir per tris mėnesius nuo Komisijos vertinimo gavimo dienos LULUCF veiksmų planus paskelbia elektronine forma ir pateikia visuomenei.

4. Iki kiekvieno I priede nustatyto ataskaitinio laikotarpio vidurio ir kiekvieno I priede nustatyto ataskaitinio laikotarpio pabaigos valstybės narės pateikia Komisijai ataskaitą, kurioje aprašo savo LULUCF veiksmų planų įgyvendinimo pažangą.

5. Komisija per šešis mėnesius nuo 4 dalyje nurodytų ataskaitų gavimo dienos įvertina, kaip valstybės narės įgyvendina LULUCF veiksmų planus.

Komisija paskelbia tas ataskaitas ir to vertinimo rezultatus ir gali prireikus paskelbti rekomendacijas, siekdama paskatinti valstybes nares dėti daugiau pastangų, kad būtų ribojamas ar mažinamas išmetamas ir išlaikomas nepakitęs ar didinamas pašalinamas ŠESD kiekis. Į Komisijos išvadas valstybės narės tinkamai atsižvelgia.

11 straipsnis

Persvarstymas

Šiame sprendime nustatytas apskaitos taisyklės Komisija persvarsto per metus nuo I priede nustatyto pirmo ataskaitinio laikotarpio pabaigos.

12 straipsnis

Naudojimasis įgaliojimais

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 2 straipsnio 2 dalyje, 4 straipsnio 7 dalyje, 6 straipsnio 9 dalyje, 7 straipsnio 6 dalyje ir 9 straipsnio 4 dalyje nurodyti įgaliojimai Komisijai suteikiami neribotam laikotarpiui nuo šio sprendimo įsigaliojimo dienos.
3. 2 straipsnio 2 dalyje, 4 straipsnio 7 dalyje, 6 straipsnio 9 dalyje, 7 straipsnio 6 dalyje ir 9 straipsnio 4 dalyje nurodytus įgaliojimus Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kuriuo metu atšaukti. Sprendimu atšaukti įgaliojimus nutraukiami tame sprendime nurodyti suteikti įgaliojimai. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis neturi poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Priėmusi deleguotąjį aktą, Komisija apie jį vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
5. Pagal 2 straipsnio 2 dalį, 4 straipsnio 7 dalį, 6 straipsnio 9 dalį, 7 straipsnio 6 dalį ir 9 straipsnio 4 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuomet, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo apie jį Europos Parlamentui ir Tarybai dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškė prieštaravimų, arba jeigu iki to laikotarpio pabaigos tiek Europos Parlamentas, tiek Taryba pranešė Komisijai, kad jie prieštaravimų nepareikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

13 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja 2013 m. sausio 1 d.

14 straipsnis

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 2012 03 12

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas

PRIEDAS I

3 STRAIPSNIO 1 DALYJE NURODYTI ATASKAITINIAI LAIKOTARPIAI

Ataskaitinis laikotarpis	Metai
Pirmas ataskaitinis laikotarpis	Nuo 2013 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d.

PRIEDAS II

6 STRAIPSNYJE NURODYTI VALSTYBIŲ NARIŲ ORIENTACINIAI LYGIAI

Valstybė narė	Gg anglies dioksido (CO₂) ekvivalentu per metus
Austrija	-6516
Belgija	-2499
Bulgarija	-7950
Kipras	-157
Čekija	-4686
Danija	409
Estija	-2741
Suomija	-20466
Prancūzija	-67410
Vokietija	-22418
Graikija	-1830
Vengrija	-1000
Airija	-142
Italija	-22166
Latvija	-16302
Lietuva	-4552
Liuksemburgas	-418
Malta	-49
Nyderlandai	-1425
Lenkija	-27133
Portugalija	-6830
Rumunija	-15793
Slovakija	-1084
Slovėnija	-3171
Ispanija	-23100
Švedija	-41336
Jungtinė Karalystė	-8268

PRIEDAS III

7 STRAIPSNYJE NURODYTA PIRMOJO LAIPSNIO IRIMO FUNKCIJA IR NUMATYTOSIOS PUSĖJIMO VERTĖS

Pirmojo laipsnio irimo funkcija nuo $i = 1900$ iki šių metų:

$$(A) \quad C(i+1) = e^{-k} \cdot C(i) + \left[\left(\frac{1 - e^{-k}}{k} \right) \right] \cdot Inflow(i) \quad \text{with} \quad C(1900) = 0.0$$

$$(B) \quad \Delta C(i) = C(i+1) - C(i),$$

čia:

i = metai

$C(i)$ = nukirsto medžio produktų kaupiklyje i metų pradžioje esančios anglies sankaupos, Gg C

k = pirmojo laipsnio irimo konstanta, pateikta $metai^{-1}$ vienetais ($k = \ln(2)/HL$, čia HL – tai nukirsto medžio produktų kaupiklio pusėjimas, išreikštas metais)

$Inflow(i)$ = nukirsto medžio produktų kaupiklio pasipildymas per metus i , Gg C $metai^{-1}$

$\Delta C(i)$ = nukirsto medžio produktų kaupiklyje per metus i įvykęs anglies sankaupų pokytis, Gg C $metai^{-1}$

Numatomos pusėjimo vertės (HL):

2 metai popieriui,

25 metai medžio skydams,

35 metai pjautinei medienai.

IV PRIEDAS

PRIEMONĖS, KURIOS PAGAL 10 STRAIPSNIO 2 DALIES d PUNKTĄ GALĖTŲ BŪTI ĮTRAUKTOS Į LULUCF VEIKSMŲ PLANUS

(a) Su pasėlių tvarkymu susijusios priemonės:

- ūkininkavimo metodų tobulinimas parenkant geresnes pasėlių rūšis,
- platesnis sėjomainos taikymas ir vengimas žemę palikti pūdymui arba mažesnis šios priemonės taikymas,
- maistinių medžiagų valdymo, žemės dirbimo ir (arba) likučių tvarkymo ir vandentvarkos gerinimas,
- žemės ūkio ir miškininkystės veiklos ir galimybių keisti žemės paviršiaus naudojimo paskirtį skatinimas.

- (b) Su ganyklų tvarkymu ir gerinimu susijusios priemonės:
- siekimas, kad pievos nebūtų paverstos pasėlių plotais, ir vietos augalijos atkūrimas pasėliams naudotuose plotuose,
 - ganyklų tvarkymo gerinimas keičiant ganiavos intensyvumą ir laiką,
 - našumo didinimas,
 - maistinių medžiagų valdymo gerinimas,
 - gaisro valdymo gerinimas,
 - tinkamesnių rūšių augalų ir, visų pirma, giliašaknių augalų auginimas.
- (c) Žemės ūkio paskirties organinių dirvožemių, visų pirma, durpynų valdymui gerinti skirtos priemonės:
- tvaraus durpynų kultivavimo skatinimas,
 - pritaikytų žemės ūkio metodų, kuriais, pavyzdžiui, siekiama kuo mažiau ardyti dirvožemį ar kuo mažiau taikyti ekstensyviojo ūkininkavimo metodus, naudojimo skatinimas.
- (d) Priemonės, kuriomis siekiama užkirsti kelią šlapynių drenažui ir skatinti šlapynių drėgnumo atkūrimą.
- (e) Su esamomis ar iš dalies drenuotomis pelkėmis susijusios priemonės:
- tolesnio drenažo prevencija,
 - pelkių drėgnumo atkūrimo ir pačių pelkių atkūrimo skatinimas,
 - aukštapelkių gaisrų prevencija.
- (f) Nualintų žemių atkūrimas.
- (g) Su miškininkystės veikla susijusios priemonės:
- miškų naikinimo prevencija,
 - miško įveisimas ir miško atkūrimas,
 - esamuose miškuose kaupiamos anglies išlaikymas,
 - turimų miškų produktyvumo didinimas,
 - nukirsto medžio produktų kaupiklio didinimas,
 - miškotvarkos gerinimas, be kita ko, siekiant optimalios augalų rūšinės sudėties, prižiūrint ir retinant miškus ir saugant dirvožemį.
- (h) Apsaugos nuo tokių natūralių trikdžių kaip gaisras, kenkėjai ir audros, stiprinimas.

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

- 1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas
- 1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) VGV / VGB sistemoje
- 1.3. Pasiūlymo (iniciatyvos) pobūdis
- 1.4. Tikslas (-ai)
- 1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas
- 1.6. Trukmė ir finansinis poveikis
- 1.7. Numatomas (-i) valdymo metodas (-ai)

2. VALDYMO PRIEMONĖS

- 2.1. Priežiūros ir atskaitomybės taisyklės
- 2.2. Valdymo ir kontrolės sistema
- 2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

- 3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)
- 3.2. Numatomas poveikis išlaidoms
 - 3.2.1. *Numatomo poveikio išlaidoms suvestinė*
 - 3.2.2. *Numatomas poveikis veiklos asignavimams*
 - 3.2.3. *Numatomas poveikis administracinio pobūdžio asignavimams*
 - 3.2.4. *Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa*
 - 3.2.5. *Trečiųjų šalių finansinis įnašas*
- 3.3. Numatomas poveikis įplaukoms

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas dėl naudojant žemę, keičiant žemės naudojimo paskirtį ir vykdant miškininkystės veiklą išmetamo ir pašalinamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio apskaitos taisyklių ir veiksmų planų

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) VGV / VGB sistemoje²³

APLINKA IR KLIMATO POLITIKA [07]

1.3. Pasiūlymo (iniciatyvos) pobūdis

- Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **nauja priemone**
- Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **nauja priemone, kuri bus priimta įgyvendinus bandomąjį projektą ir (arba) atlikus parengiamuosius veiksmus²⁴**
- Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **esamos priemonės galiojimo pratęsimu**
- Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **priemone, perorientuota į naują priemonę**

1.4. Tikslai

1.4.1. Komisijos daugiametis (-čiai) strateginis (-iai) tikslas (-ai), kurio (-ių) siekiama šiuo pasiūlymu (šia iniciatyva)

Pasiūlymas atitinka strategiją „Europa 2020“ ir juo norima prisidėti prie Sąjungos išmetamo ŠESD kiekio mažinimo tikslų įgyvendinimo.

1.4.2. Konkretus (-ūs) tikslas (-ai) ir atitinkama VGV / VGB veikla

... konkretus tikslas
ES kovos su klimato kaita politikos ir teisės aktų įgyvendinimas (VGB kodas – 07 12)
Atitinkama VGV / VGB veikla
07 12 01 (Sąjungos kovos su klimato kaita politikos ir teisės aktų įgyvendinimas)

1.4.3. Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis

Nurodyti poveikį, kurį pasiūlymas (iniciatyva) turėtų turėti tiksliniams gavėjams (tikslinėms grupėms).

Pasiūlymu nustatoma patikima ir suderinta, Sąjungoje vykdant su žemės naudojimu, žemės naudojimo paskirties keitimu ir miškininkyste (angl. trumpinys LULUCF) susijusią veiklą, išmetamo ir pašalinamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekio apskaitos teisinė sistema ir sudaromos sąlygos išsamiai įvertinti valstybėse narėse daromą pažangą. Konkrečiau šiuo pasiūlymu būtų:
- pagerintas klimato kaitos švelninimo pastangų matomumas numatant tokių veiksmų paskatas, žemės ūkyje ir miškininkystėje didinant pašalinamą ir mažinant išmetamą ŠESD kiekį, o pramonėje gaminant nukirsto medžio produktus;

²³ VGV – veikla grindžiamas valdymas, VGB – veikla grindžiamas biudžeto sudarymas.

²⁴ Kaip nurodyta Finansinio reglamento 49 straipsnio 6 dalies a arba b punkte.

- užtikrinant tinkamą išmetamo ir pašalinamo ŠESD kiekio įtraukimą į apskaitą sustiprintas įsipareigojimų aplinkosauginis naudingumas, o papildant esamas politines priemones užtikrinta tvari ir klimato kaitos neskatinanti bioenergijos gamyba; ir
- sudarant sąlygas visiems sektoriams prisidėti siekiant platesnio užmojo tikslų gerinamas ekonominis pastangų efektyvumas.

Rezultatų ir poveikio rodikliai

Nurodyti pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo stebėjimo rodiklius.

Pasiūlymo bendruosius, konkrečius ir veiklos tikslus atitinka šie rodikliai:

- išmetamo ir pašalinamo ŠESD kiekio kitimo tendencijos;
- reikalavimų nesilaikymo valstybėse narėse atvejų skaičius, valstybių narių LULUCF veiksmų planų ir ataskaitų pateikimas Komisijai laiku, valstybių narių orientacinių lygių pateikimas Komisijai laiku;
- valstybių narių ataskaitų atitiktis pasiūlymo reikalavimams;
- Komisijai pateiktų valstybių narių ataskaitų išsamumas ir bendrųjų apskaitos taisyklių taikymo valstybėse narėse mastas;
- duomenų ir informacijos prieinamumas srityse, kuriose būtų taikomas šis pasiūlymas.

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai

Šio pasiūlymo tikslai dvejopi:

- užtikrinti patikimą ir suderintą valstybių narių LULUCF sektoriuje išmetamo ir pašalinamo ŠESD kiekio apskaitą;
- nustatant ir įgyvendinant LULUCF veiksmų planus, skatinti valstybių narių klimato kaitos švelninimo veiksmus.

1.5.2. Papildoma ES dalyvavimo nauda

Sąjungos lygmens veiksmai būtų akivaizdžiai naudingi dėl savo poveikio, palyginti su veiksmiais valstybių narių lygmeniu. Kadangi visiems rūpimi įpareigojimai klimato kaitos srityje yra nustatomi Sąjungos lygmeniu, šiuo lygmeniu taip pat veiksminga rengti reikiamas apskaitos taisykles. Be to, norint atsiliiepti į tokias nustatytas problemas kaip poreikis turėti tikslias ir nuoseklias skirtingų LULUCF veiklos sričių apskaitos taisykles, reikia, kad visose valstybėse narėse būtų laikomasi bendro požiūrio, o jis gali būti užtikrintas tik Sąjungos lygmeniu.

Ši teisinė sistema padės užtikrinti veiksmingą papildomą naudą, nes visose valstybėse narėse bus vedama bendra ir tiksli apskaita, bus parengti LULUCF veiksmų planai ir taip bus sudarytos sąlygos išsamiau vertinti ir nustatyti valstybių narių pažangą. Taip bus užtikrintas Sąjungos kovos su klimato kaita politikos nuoseklumas, pagerintas Sąjungos įsipareigojimų klimato kaitos srityje aplinkosauginis naudingumas ir sustiprintas Sąjungos kovos su klimato kaita politikos ekonominis efektyvumas.

1.5.3. Panašios patirties išvados

Pasiūlymas grindžiamas tarptautiniu lygmeniu sukaupta patirtimi, juo siekiama pašalinti galiojančių apskaitos taisyklių, kurios taikomos pagal Kioto protokolą, trūkumus. Siekiant pateikti patikimos ir suderintos LULUCF apskaitos sistemos pasiūlymą buvo atliktas išsamus vertinimas.

1.5.4. Suderinamumas ir galima sąveika su kitomis atitinkamomis priemonėmis

Pasiūlymas atitinka strategiją „Europa 2020“ ir strategijos „Europa 2020“ pavyzdinę iniciatyvą „Tausiai išteklius naudojanti Europa“. Be to, juo papildomos esamos Sąjungos klimato, energetikos ir socialinės politikos kryptys.

Juo taip pat prisidedama prie „ekologiškumo skatinimo funkcijos“ įgyvendinimo bendroje žemės ūkio politikoje (BŽŪP) po 2013 m., o Sąjungos kaimo plėtros politikoje jis gali padėti gerokai sustiprinti anglies sekvestracijos žemės ūkyje ir miškininkystėje paskatas. Tinkamai vedant susijusių teigiamų anglies srautų apskaitą bus geriau matomas teigiamas šių pagal BŽŪP įgyvendinamų politikos priemonių poveikis.

Todėl LULUCF apskaita ne tik prisidėtų prie tvaraus bioenergijos naudojimo skatinimo, bet ir taptų patikimu, aiškiu ir apčiuopiamu pažangos žemės ūkyje ir miškininkystėje rodikliu. Tik išsami privaloma LULUCF veiklos apskaita gali padėti užtikrinti, kad į valstybių narių, ūkininkų ir miškininkų pastangas teikti klimato kaitos švelninimo paslaugas būtų atsižvelgta vertinant Sąjungos pastangas siekti ŠESD kiekio mažinimo tikslų.

1.6. Trukmė ir finansinis poveikis

Pasiūlymo (iniciatyvos) **trukmė ribota**

Pasiūlymas (iniciatyva) galioja nuo MMMM [MM DD] iki MMMM [MM DD]

Finansinis poveikis nuo MMMM iki MMMM

Pasiūlymo (iniciatyvos) **trukmė neribota**

Numatoma pasiūlymo įgyvendinimo pradžia – 2013 m. sausio 1 d., atsižvelgiant į teisėkūros proceso eigą.

1.7. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)²⁵

Komisijos vykdomas **tiesioginis centralizuotas valdymas**

Netiesioginis centralizuotas valdymas, vykdomo užduotis perduodant:

vykdomosioms įstaigoms

Bendrijų įsteigtoms įstaigoms²⁶

nacionalinėms viešojo sektoriaus arba viešąsias paslaugas teikiančioms įstaigoms

asmenims, atsakingiems už konkrečių veiksmų vykdymą pagal Europos Sąjungos sutarties V antraštinę dalį ir nurodytiems atitinkamame pagrindiniame teisės akte, apibrėžtame Finansinio reglamento 49 straipsnyje

Pasidalijamasis valdymas kartu su valstybėmis narėmis

Decentralizuotas valdymas kartu su trečiosiomis šalimis

Jungtinis valdymas kartu su tarptautinėmis organizacijomis (**nurodyti**)

Jei nurodomas daugiau kaip vienas valdymo būdas, išsamią informaciją pateikti šio punkto pastabų skiltyje.

Pastabos

Valstybės narės bus atsakingos už didžiosios šio pasiūlymo dalies įgyvendinimą. Komisija įvertins valstybių narių ataskaitose pateiktą informaciją ir, jei reikia, paskelbs rekomendacijas.

²⁵ Informacija apie valdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje „BudgWeb“ http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html.

²⁶ Kaip nurodyta Finansinio reglamento 185 straipsnyje.

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Priežiūros ir atskaitomybės taisyklės

Nurodyti dažnumą ir sąlygas.

Valstybės narės įtrauks informaciją į savo LULUCF apskaitą kiekvienais metais, o už LULUCF sektoriuje išmetamo ir pašalinamo ŠESD kiekį pagal šį pasiūlymą atsiskaitys kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje.

Pagal šį pasiūlymą parengtas kiekvieno ataskaitinio laikotarpio ataskaitas vertins Komisija, pasitelkdama ekspertus, turinčius techninės kompetencijos.

Vadovaujantis nuostata dėl persvarstymo, šio sprendimo įgyvendinimui įvertinti turėtų būti atliktas tyrimas.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema

2.2.1. Nustatyta rizika

Su įgyvendinimu susiję pavojai yra riboti, nes pasiūlymo objektas yra sprendimas, o siūlomi įpareigojimai grindžiami jau nustatytais tarptautinėmis taisyklėmis, kurias valstybės narės taiko laikydamosi pagal Kioto protokolą priimtų savo įsipareigojimų.

2.2.2. Numatomas (-i) kontrolės metodas (-ai)

Priemonės, kurių bus imamasi galimos rizikos atvejais: dalykiškas dialogas ir bendradarbiavimas su valstybėmis narėmis, ryšio su atsakingomis Komisijos tarnybomis palaikymas, visų pirma siekiant patenkinti atitinkamų duomenų poreikį, konsultacijos su ekspertais, ypač kai priimami deleguotieji aktai, naudojimas technine išorės ekspertų kompetencija atliekant atitinkamus vertinimus, su teisės akto peržiūra susijusių tyrimų atlikimas ir, jei reikia, teminių konferencijų organizavimas.

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Nurodyti dabartines arba numatytas prevencijos ir apsaugos priemones.

Atsižvelgiant į viešojo pirkimo sumas ir pobūdį, dėl iniciatyvos taikymo ypatingos sukčiavimo rizikos nekyla. Komisija administruos ir kontroliuos veiklą taikydama visas susijusias įprastas priemones, pvz., Klimato politikos generalinio direktorato metinį valdymo planą.

Šiuo atveju labai svarbūs 2, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 15 ir 16 vidaus kontrolės standartai. Be to, bus išsamiai taikomi Tarybos reglamente (EB, Euratomas) Nr. 1605/202 (Finansiniame reglamente) nustatyti principai ir šio reglamento įgyvendinimo taisyklės.

Viešojo pirkimo procedūros bus administruojamos pagal Klimato politikos generalinio direktorato finansinę grandinę – iš dalies decentralizuotą grandinę, kurios pagrindinis ypatumas yra finansinių operacijų inicijavimą ir patikrą atliekančių asmenų hierarchinė nepriklausomybė nuo įgaliotojo (-ųjų) leidimus suteikiančio (-ų) pareigūno (-ų).

Be to, vidaus kontrolės komitetas (angl. trumpinys ENVAC) tikrina rangovo pasirinkimo procedūrą ir įgaliojimus suteikiančių pareigūnų priimtų procedūrų, skirtų atsitiktinės viešojo pirkimo sutarčių imties ir rizika pagrįstos imties deriniui nustatyti, atitiktį Finansinio reglamento taisyklėms, nuostatomis ir įgyvendinimo taisyklėms.

Priimant deleguotuosius aktus, bus taikomos ne tik nurodytosios priemonės, bet ir bus užtikrinama, kad ekspertai, su kuriais konsultuojamasi, būtų nepriklausomi ir turėtų tinkamą kvalifikaciją.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama (-os) daugiamečių finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

- Dabartinės biudžeto išlaidų eilutės

Daugiamečių finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Numeris [Aprašymas.....]	DA / NDA (27)	ELPA ²⁸ šalių	šalių kandidačių ²⁹	trečiųjų šalių	pagal Finansinio reglamento 18 straipsnio 1 dalies aa punktą
5	07 01 02 11 Kitos aplinkos ir klimato politikos srities valdymo išlaidos	NDA	NE	NE	NE	NE

- Prašomos sukurti naujos biudžeto eilutės

Daugiamečių finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Numeris [Pavadinimas.....]	DA / NDA	ELPA šalių	šalių kandidačių	trečiųjų šalių	pagal Finansinio reglamento 18 straipsnio 1 dalies aa punktą
[...]	[XX.YY.YY.YY.] [...]	[...]	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE

²⁷ DA – diferencijuotieji asignavimai / NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

²⁸ ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija.

²⁹ Šalių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių šalių kandidačių.

3.2. Numatomas poveikis išlaidoms

3.2.1. Numatomo poveikio išlaidoms suvestinė

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija:	Numeris	2 išlaidų kategorija
---	---------	----------------------

CLIMA GD			N metai ³⁰	N+1 metai	N+2 metai	N+3 metai	N+4 metai	N+5 metai	N+6 metai	IŠ VISO
• Veiklos asignavimai										
Biudžeto eilutės numeris	Įsipareigojimai	(1)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Mokėjimai	(2)	-	-	-	-	-	-	-	-
Biudžeto eilutės numeris	Įsipareigojimai	(1a)	-	-	-	-	-	-	-	-
	Mokėjimai	(2a)	-	-	-	-	-	-	-	-
Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami konkrečių programų rinkinio lėšomis ³¹										
Biudžeto eilutės numeris 07 01 04 05 (ir tolesnės eilutės)		(3)	0,100	-	-	0,600	-	-	0,600	1,300
IŠ VISO asignavimų KLIMATO POLITIKOS GD	Įsipareigojimai	=1+1a +3	0,100	-	-	0,600	-	-	0,600	1,300
	Mokėjimai	=2+2a +3	0,100	-	-	0,600	-	-	0,600	1,300

³⁰ N metai yra pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo pradžios metai.

³¹ Techninė ir (arba) administracinė pagalba bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

• IŠ VISO veiklos asignavimų	Įsipareigojimai	(4)								
	Mokėjimai	(5)								
• IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų konkrečių programų rinkinio lėšomis		(6)	0,100	-	-	0,600	-	-	0,600	1,300
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 1–4 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ (Orientacinė suma)	Įsipareigojimai	=4+ 6	0,100	-	-	0,600	-	-	0,600	1,300
	Mokėjimai	=5+ 6	0,100	-	-	0,600	-	-	0,600	1,300

Jei pasiūlymas (iniciatyva) daro poveikį kelioms išlaidų kategorijoms:

• IŠ VISO veiklos asignavimų	Įsipareigojimai	(4)								
	Mokėjimai	(5)								
• IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų konkrečių programų rinkinio lėšomis		(6)	0,100			0,600			0,600	1,300
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 1–4 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ (Orientacinė suma)	Įsipareigojimai	=4+ 6	0,100			0,600			0,600	1,300
	Mokėjimai	=5+ 6	0,100			0,600			0,600	1,300

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija:	5	„Administracinės išlaidos“
---	----------	----------------------------

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

N metai	N+1 metai	N+2 metai	N+3 metai	N+4 metai	N+5 metai	N+6 metai	IŠ VISO
---------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	---------

KLIMATO POLITIKOS GD

• Žmogiškieji ištekliai		0,127	0,127	0,127	0,127	0,127	0,127	0,127	0,889
• Kitos administracinės išlaidos		0,348	0,348	0,348	0,348	0,348	0,348	0,348	2,433
IŠ VISO KLIMATO POLITIKOS GD	Asignavimai	0,475	0,475	0,475	0,475	0,475	0,475	0,475	3,322

IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	(Iš viso įsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)	0,475	0,475	0,475	0,475	0,475	0,475	0,475	3,322
---	--	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------------

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		N metai ³²	N+1 metai	N+2 metai	N+3 metai	N+4 metai	N+5 metai	N+6 metai	IŠ VISO
IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 1–5 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	Įsipareigojimai	0,575	0,475	0,475	1,075	0,475	0,475	1,075	4,622
	Mokėjimai	0,575	0,475	0,475	1,075	0,475	0,475	1,075	4,622

³² N metai yra pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo pradžios metai. Pasiūlymas turėtų įsigalioti 2013 m., atsižvelgiant į teisėkūros proceso eigą.

3.2.2. *Numatomas poveikis veiklos asignavimams*

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai nenaudojami
- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai naudojami taip:

Įsipareigojimų asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Nurodyti tikslus ir rezultatus ↓			N metai		N+1 metai		N+2 metai		N+3 metai		N+4 metai		N+5 metai		N+6 metai		IŠ VISO	
	REZULTATAI																	
	Rezultato rūšis ³³	Vidutinis rezultato išlaidos	Rezultatų skaičius	Išlaidos	Rezultatų skaičius	Išlaidos	Rezultatų skaičius	Išlaidos	Rezultatų skaičius	Išlaidos	Rezultatų skaičius	Išlaidos	Rezultatų skaičius	Išlaidos	Rezultatų skaičius	Išlaidos	Bendras rezultatų skaičius	Iš viso išlaidų
KONKRETUS TIKSLAS – ES kovos su klimato kaita politikos ir teisės aktų įgyvendinimas (VGB kodas – 07 12)																		
- Rezultatas	Vertinimas	0,004	27	0,100					27	0,100					27	0,100	81	0,300
- Rezultatas	Tyrimas	0,500												1	0,500	1	0,500	
- Rezultatas	Peržiūra	0,500						1	0,500							1	0,500	
1 konkretaus tikslo tarpinė suma			27	0,100	0	-	0	-	28	0,600	0	-	0	-	28	0,600	83	1,300
IŠ VISO IŠLAIDŲ			0	0,100	0	-	0	-	0	0,600	0	-	0	-	0	0,600	0	1,300

³³

Rezultatai – tai būsimi produktai ir paslaugos (pvz., finansuota studentų mainų, nutiesta kelių kilometrų ir kt.).

3.2.3. Numatomas poveikis administracinio pobūdžio asignavimams

3.2.3.1. Suvestinė

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administraciniai asignavimai nenaudojami
- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administraciniai asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	N metai ³⁴	N+1 metai	N+2 metai	N+3 metai	N+4 metai	N+5 metai	N+6 metai	IŠ VISO
--	-----------------------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	---------

Daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJA	N metai	N+1 metai	N+2 metai	N+3 metai	N+4 metai	N+5 metai	N+6 metai	
Žmogiškieji ištekliai (1 AD FTE jau dirba Klimato politikos GD)	0,127	0,127	0,127	0,127	0,127	0,127	0,127	0,889
Kitos administracinės išlaidos								
- 07 01 02 11 01 Misijos (5 per metus; 0,0015 mln. EUR misijai)	0,0075	0,0075	0,0075	0,0075	0,0075	0,0075	0,0075	0,053
- 07 01 02 11 02 Konferencijos (2 per metus; 150 dalyvių; ; 0,035 mln. EUR konferencijai)	0,070	0,070	0,070	0,070	0,070	0,070	0,070	0,490
- 07 01 02 11 02 susitikimai (2 per metus; daugiausia 168 ekspertai (28*6); 1 diena; 0,135 mln. EUR susitikimui)	0,270	0,270	0,270	0,270	0,270	0,270	0,270	1,890
TARPINĖ SUMA	0,348	0,348	0,348	0,348	0,348	0,348	0,348	2,433
Daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ	0,475	0,475	0,475	0,475	0,475	0,475	0,475	3,322

³⁴ N metai yra pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo pradžios metai. Pasiūlymas turėtų įsigaliooti 2013 m., atsižvelgiant į teisėkūros proceso eigą.

KATEGORIJOS tarpinė suma									
---------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Neįtraukta į daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ³⁵									
Žmogiškieji ištekliai									
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos									
Tarpinė suma, neįtraukta į daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ									

IŠ VISO	0,475	0,475	0,475	0,475	0,475	0,475	0,475	0,475	3,322
----------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

3.2.4. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai nenaudojami
- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

Sąmatą nurodyti sveikaisiais skaičiais (arba ne smulkiau nei dešimtųjų tikslumu)

	N metai	N+1 metai	N+2 metai	N+3 metai	N+4 metai	N+5 metai	N+6 metai
• Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)							
07 01 01 01 (Komisijos būstinė ir atstovybės)	0,127	0,127	0,127	0,127	0,127	0,127	0,127
XX 01 01 02 (Delegacijos)							
XX 01 05 01 (Netiesioginiai moksliniai tyrimai)							
10 01 05 01 (Tiesioginiai moksliniai tyrimai)							
• Išorės personalas (visos darbo dienos ekvivalento vienetais (FTE))³⁶							
XX 01 02 01 (CA, INT, SNE finansuojami iš bendrojo biudžeto)							
XX 01 02 02 (CA, INT, JED, LA ir SNE delegacijose)							

³⁵ Techninė ir (arba) administracinė pagalba bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

³⁶ CA – sutartininkas („Contract Agent“); INT – per agentūrą įdarbintas darbuotojas („Intérimaire“); JED – jaunesnysis delegacijos ekspertas („Jeune Expert en Délégation“); LA – vietinis darbuotojas („Local Agent“); SNE – deleguotasis nacionalinis ekspertas („Seconded National Expert“).

XX 01 04 yy ³⁷	- būstinėje ³⁸							
	- delegacijose							
XX 01 05 02 (CA, INT, SNE – netiesioginiai moksliniai tyrimai)								
10 01 05 02 (CA, INT, SNE – tiesioginiai moksliniai tyrimai)								
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)								
IŠ VISO		0,127	0,127	0,127	0,127	0,127	0,127	0,127

XX yra atitinkama politikos sritis arba biudžeto antraštinė dalis.

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus priemonei valdyti ir (arba) perskirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę asignavimų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

Vykdytinų užduočių aprašymas:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	Imtis atitinkamų veiksmų įvairiems Komisijai keliamiems reikalavimams įgyvendinti (pvz., peržiūrėti valstybių narių ataskaitas, atlikti analizę, stebėti įgyvendinimą ir t. t.)
Išorės personalas	

3.2.5. *Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa*

- Pasiūlymas (iniciatyva) atitinka dabartinę daugiametę finansinę programą
- Atsižvelgiant į pasiūlymą (iniciatyvą), reikės pakeisti daugiametės finansinės programos atitinkamos išlaidų kategorijos programavimą
- Įgyvendinant pasiūlymą (iniciatyvą) būtina taikyti lankstumo priemonę arba patikslinti daugiametę finansinę programą³⁹

3.2.6. *Trečiųjų šalių įnašai*

- Pasiūlyme (iniciatyvoje) nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo
- Pasiūlyme (iniciatyvoje) numatytas bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

3.3. **Numatomas poveikis įplaukoms**

- Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio įplaukoms
- Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:
 - nuosaviems ištekliams
 - įvairioms įplaukoms

³⁷ Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės personalui, finansuojamam iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

³⁸ Būtina struktūriniais fondams, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai (EŽŪFKP) ir Europos žuvininkystės fondui (EŽF).

³⁹ Žr. Tarpinstitucinio susitarimo 19 ir 24 punktus.